

»SLOVENE« velja
po pošti na vse strani Jugo-
slavije in v Ljubljani:
za celo leto naprej . . . K 240—
za pol leta . . . 120—
za četrt leta . . . 60—
za en mesec . . . 20—
Za inozemstvo celoletno K 480—
Sobotna izdaja:
za celo leto . . . K 40—
za inozemstvo . . . 80—

SLOVENE

== Cene inseratov ==
Enostopna petlinna vrsta malih
oglasov po K 4— in K 6—
veliki oglas nad 45 mm vi-
šine po K 8—, posilna itd.
po K 12—
Pri večjem naročilu popust.
Izhaja vsak dan izvenredni
ponedeljka in dneva po praz-
niku ob 3. uri jutraj.
Mesečna priloga: Vestnik SKS.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Recepisti se ne vračajo; neuravnavljena pisma se ne
sprejemajo. Uredn. telef. št. 50, upravn. št. 323.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ul. 6. — Račun poštne brzo-
ljubljanske št. 650 za naročnino in št. 349 za oglase,
avstr. in češke 24.797, ogr. 26.311, bosn.-herz. 7563.

Belgraisko pismo.

Belgrad, 1. decembra 1921.

Za današnje sejo narodne skupščine ni bilo nobenega zanimanja. Težišče situacije leži v radikalnem in demokratskem klubu. Prikrita, a ljuta borba se bje za to, da bi Pribečević ne bil več minister notranjih zadev in drugič, na katero mesto delovnega programa se postavi volivni zakon. Demokrati hočejo, da na konec, a radikali, da pride takoj za dvanajstini. Prvo bitko radi Pribečevića so radikali zgubili. Kosternacija je bila velikanska. Obiljubilo se jim je od mešetarjev, da demokratski klub Pribečevića ne bo več kandidiral za notranjega ministra, samo da radikalni klub ne sme te zahteve odkrito postaviti. In res, radikalni klub je molčal. Pašić se je, ko je zvedel, nasmehnil in rekel: »Sada neka onaj... Stojan... vidi, kako težko ide sa... Pribečevićem!« Radikali danes ogorčeno zatrjujejo, da te solucije ne sprejmejo in da morajo demokrate dati drugega kandidata. Toda radikalni prostaki obračajo, a čiča Nikola obrne.

Sedaj pride na vrsto borba za mesto, na katero se naj v delovnem programu postavi volivni zakon. Radikali povsem pravilno dokazujejo, da je volivni zakon izmed najnujnejših, kajti v demokratski parlamentarni državi mora biti vladarju in vladi vedno svobodno, da apelira na narod. A naši nazovi-demokrate hočejo mirno vladati naprej, ne da bi bila možnost za razpust parlamenta z volivnim zakonom ustvarjena. Glede na kolebajočega Pašića, ki vrhu tega goji na tihem še istotako željo, da sebe in svojo »porodico« ohrani na krmilu, ni izključeno, da bodo radikali tudi v tem dvoboju propali. Mogoče, da vas jutri že o tem obvesti telefon.

Veliko presenečenje je zbudilo tudi, da je demokratski klub proti vsem pričakovanjem imenoval dr. Kumanudija zopet kandidatom za finančni resort. O njegovi nesposobnosti sta si edina prijatelj in neprijatelj. A zadnje dni od nedelje sem je začela zanj agitirati belgrajska frimasonerija in bankokracija. Začuden se mnogi vprašujejo, za kak »ribji lov« je treba tema faktorjema slabotnega diletanta v finančnem ministertvu.

Pribečević in Kumanudi torej zopet stojita, a naš dr. Kukovec je padel. Kako, zakaj? Še v torek dne 29. novembra je »Jutro« pisalo: »Minister Kukovec bo zapisan na prvem mestu v zgodovini socialnega razvoja našega naroda. Najmodnejša zakonodaja, ki je nimajo niti vse večje, niti vse starejše države, je zapopadena v njegovem osnutku socialne zakonodaje, ki jo predložena zakonodajnemu odboru.« Mislili smo, da ta panegirik pomeni za dr. Kukovca vstajenje, a bil je — nekrolog. Vprašali smo demokratskega pristaša, zakaj so obglavili Kukovca in odgovoril nam je: »Da tudi drugi pridejo na vrsto!« Povsod na najnižjem nivoju! V katero ministertvo se bo naselil semitski duh dr. Žerjava, nam trenutno še ni znano.

A Pucelj ostane na svojem mestu. Samostojneži nimajo ne boljšega ne slabšega od Pucelja.

Dr. A. L.:

Dobrote centralizma.

Vlada je predložila narodni skupščini dva važna predloga: 1. predlog o splošni upravi in 2. predlog o oblastni in okrajni (srezki) upravi. V splošno upravo spadajo vsi posli iz delokroga ministra notranjih zadev, prosvete, poljedelstva, trgovine in industrije, narodnega zdravja in socialne politike; iz delokroga ministertva pravde in ver, v kolikor se nanašajo na vere, a iz delokroga ministertva šum in rud, v kolikor se nanašajo na nadzorovanje privlačnih šum. V samoupravo spadajo vsi posli tere ji daje čl. 96 ustave.

V predlogu o razdelitvi države sta v Slovenijo predvideni dve oblasti, za celo državo je predvidenih 26 oblasti. Ostane pri Sloveniji. Namesto ene (pokrajinske) uprave, ki smo jo imeli dosedaj tri leta, dobimo sedaj dve (oblastni) upravi. Za novo oblast (v Mariboru) se bodo mo-

rala graditi nova upravna poslopja, nova uradniška stanovanja in se pridobiti novi upravni (oblastni) uradniki, poduradniki in sluge. Onim, ki so bili za velike avtonomne pokrajine, se je očitalo, da bi ta aparat bil zelo drag. Sedaj dobimo v Sloveniji mesto enega dva draga aparata, v celi državi mesto 6 ali 7 dobimo 26 dragih upravnih aparatov. Tako so varali samostojneži, demokrate in socialisti naše ljudstvo, ki jim je le prerado verjelo.

Poleg splošne (državne) se ustanovita v Sloveniji tudi dve oblastni samoupravni edinci. Vsaka oblastna samouprava ima svojo oblastno skupščino in svoj oblastni odbor. Za oboje je treba uradna poslopja, stanovanja samoupravnega uradništva in samoupravnih uradnikov. Treba je torej zopet v Sloveniji mesto enega dva draga samoupravna aparata, v celi državi mesto 6 ali 7 naenkrat 26 dragih samoupravnih aparatov. Vprašamo vas, samostojneži, demokrate in socialisti, ali je res vaša centralizacija mnogo cenejša kakor naša pokrajinska avtonomija? Samo v slučaju seveda, ako je eden več kakor dva, in 6 več kakor 27!

Toda to še ni vse! Po centralistični upravi dobimo tudi za splošno (državno)

upravo okrajne (sreske) urade. Zakonski predlog o splošni upravi pravi v čl. 6.: »V Sloveniji in Dalmaciji se bodo obrazovale sreske upravne oblasti za vsak sodni okraj.« V Sloveniji dobimo torej na Kranjskem 25, na Štajerskem 23, na Koroškem 2 in na Prekmurskem 1 sresko državno upravno oblast, vsega skupaj torej 51 sreskih državnih upravnih oblasti. Dosedanjih 18 okrajnih glavarstev se bo razpršilo v 51 sreskih načelstev, torej 33 več kot dosedaj. Narod bo zidal 33 novih uradnih poslopij, preskrbel nova uradniška stanovanja ter plačeval nove uradnike.

To so dobrote, katere prinaša samo slovenskemu narodu (ne glede na nove stroške v celi državi) od samostojnežev, demokratov in socialistov hvalisana centralizacija. »Slov. Narod« ima popolno prav, ako trdi da bodo novi stroški samo za Slovenijo šli v milijarde. Na Kranjskem, Koroškem in Prekmurskem, kjer dosedaj niso imeli samoupravnih okrajnih zastopov, pa se bodo morali poiskati prostori tudi za sreske (okrajne) samoupravne oblasti in to za oblast in uradnike. To so prve finančne dobrote, ki jih imamo pričakovati od centralizacije. O političnih in gospodarskih bomo še govorili!

Vpad Mažarov v Prekmurje.

Mürska Sobota, 2. decembra. (Izvirno) Madžarske vladne čete in graničarji so 29. novembra v polni vojni opremi nastopili na črti 80 km na meji Trtkove do Mure in zahtevali od naših obmejnih čet, da se umaknejo nazaj za 3 km. Na dveh krajih se je tudi streljalo. Naše čete se razen na par postojankah niso umaknile, ampak so vstrajale na svojem mestu, kakor so dobile povelje. Kakor slišimo, so se poslala našim obmejnim četam ojačenja in sicer so došle tja redne čete, tako da je meja popolnoma zavarovana. Zdi se, da so Madžari smatrali Wranglovece za slabe čuvaje naše meje in so hoteli položaj izkoristiti.

Kobilje, 1. decembra. (Izvirno) V našo občino so prišle madžarske patrulje 28. novembra in so tukajšnjemu prebivalstvu izjavljale, da bo pripadla občina Kobilje k Madžarski. Ko je došlo ojačenje naših čet, so se madžarske patrulje zopet umaknile.

Dobrovnik, 1. decembra. (Izvirno) Iz občine Jožice so bile pregnane naše obmejne straže in so madžarski graničarji zasedli celo občino. Ali se madžarski graničarji danes tam še nahajajo, nam ni znano. Zahtevamo od naše vlade, da po posredovanju razmejnitvene komisije v Veliki Kaniži pojasni, ali niso vpadli v Prekmurje organizirali maž. člani komisije.

Nov položaj v Belgradu.

Belgrad, 2. dec. (Izv.) Politični položaj se je danes predpoldne tako izpremenil, da stoji Pašić znova pred demisijo. Dopoldne je imel radikalni klub sejo, na kateri sta Pašić in Aca Stanojević poročala o pogajanjih z demokrate glede rešitve ministrske krize. Radikalni klub je enodušno vztrajal na svojem starem sklepu, da se mora vsa notranja politika temeljito revidirati. Ta zahteva radikalnega kluba torej ni osebne, ampak principijelne značaja. Sklep radikalnega kluba je na demokrate učinkoval toliko porazneje, ker so bili trdno prepričani, da bo kriza rešena že danes in da bo Pašić že danes predložil novo ministrsko listo kralju na podpis.

Belgrad, 2. dec. (Izv.) Po seji radikalnega kluba se je naš dopisnik razgovarjal z uglednim članom radikalnega kluba, ki mu je izjavil, da je radikalni klub res dal Pašiću popolno svobodo glede metod in

taktike za pogajanja z demokrate, da pa mu je dal tudi točne in jasne instrukcije o tem, kaj da mora zahtevati in doseči od demokratov. Z ozirom na to svojo prejšnjo odločbo je radikalni klub tudi danes z vso energijo stal na svojem stališču, tako da Pašić ni mogel ničesar izpremeniti. Sedaj se mora priznati, da je to pot Pašić doživel obuten poraz in ž njim vred demokrate. Ako se bo radikalni klub držal in ni dvoma, da se bo, demisija Pašićeva neizogibna.

Belgrad, 2. dec. (Izv.) Jutri bo Pašić izvestil demokratski klub o današnjih zaključkih radikalnega kluba.

Belgrad, 2. dec. (Izv.) Lista ministrov, ki so jo predložili demokrate, je napravila med radikali jako slab vtis. Radikale je ozlovoljila zlasti kandidatura dr. Krstelja, katerega smatrajo radikali za popolnoma nesposobnega.

Veliki komunistični izgredi na Dunaju.

V znak protesta proti neznosni draginji so 1. decemb. delavci floridsdorfskih tovarn stopili v stavko. Da delavce pomirijo, so socialni demokrate, ki so v vladi, od državne kancelarja zahtevali stroge kazni za špekulante in podobne pijavke človeške družbe, uvedbo davka na imovino in sploh izvedbo pravičnega finančnega načrta. Delavstvo pa se s tem seveda ni pomirilo, ampak je priredilo demonstracijo po celem mestu. Demonstracijo so vodili komunistični elementi, seveda so to priliko porabili tudi drugi elementi. Mnogi so po tramvajih napadali verižnike, bogataše in zlasti elegantno oblečene dame, ki se šopirijo v svojih dragocenih toaletah, dočim revne delavske matere hodijo v cunjah. Mnogi so opustošila zlasti »Bristola«, kjer se zbira »bvalutensberije« in podobna »elegantna« družba, ki pije ljudsko kri. Posebno so se ljudje spravili na žide. Nekega bogataša so hoteli obesiti, že je imel vrv okoli vratu,

pa ga je rešilo vojaštvo. Vsled raznih zločinskih elementov, ki so to priliko uporabili, je prišlo tudi do obžalovanja vrednih plenitev pri mnogih poštenih trgovcih. Socialna demokracija odklanja odgovornost za dogodke, ki so povzročili škodo na milijarde, ostalo meščansko častopisje pripisuje krivdo na dogodkih splošno komunistom.

Zadnje brzojavke se glasijo:

Dunaj, 2. decembra. Nocoj ni bilo nobenih posebnih dogodkov. Dopoldne ob pol 12. uri se bo vršila seja ministrskega sveta, ki se bo bavil z dogodki včerajšnega dne in z ukrepi, katere je sklenila vlada za varnost. Ministertvo za zunanje posle je izrazilo svoje obžalovanje članom tujih misij, ki so pri včerajšnjih dogodkih trpeli škodo ali čijih eksteritorialna pravica je bila kršena. Zaradi izgredov je uvedena stroga preiskava. Stališče vlade je primereno označeno z davi objavljenega izjavo in v

zvezi s tem se more le ponoviti, da se bodo uporabila vsa zakonita sredstva, da se onemogočijo zopetni izgredi takoj od početka. Tukaj je treba opozoriti s posebnim poudarkom na to, da je mednarodni položaj Avstrije trpel hudo škodo z ozirom na vprašanja, ki se rešujejo, in ker so prav ta vprašanja važna za vse sloje prebivalstva — tu ne gre le za gospodarske, marveč tudi za politične zadeve — se iznova izraža upanje, da bo navzlic vsem stiskam doslej ohranjeni čut skupnosti premagal trenutne težkoče.

Dunaj, 2. dec. Kakor javlja Korespondenz Wilhelm, so socialdemokratski delavci davi zopet pričeli delati v XXI. okraju, dočim komunistični delavci še stavejo. Ob včerajšnji plenitvi je bilo poškodovanih vsega skupaj 174 trgovin in etablissementov, največ v notranjem mestu. Pri včerajšnjih izgredih so aretirali 334 oseb. Ranjenih je bilo 20 redarjev in 26 civilistov.

Dunaj, 2. dec. Kakor poročajo listi, znaša škoda, ki je bila pri včerajšnjih dogodkih povzročena po trgovinah, milijarde.

Dunaj, 2. dec. Kakor poroča »Arbeiterzeitung«, so se včeraj oplenjene kavarne zatvorile, radi česar je ostalo brez posla 5000—6000 kavarniških nameščencev. Pri tem so prizadeti tudi glasbeniki.

Dunaj, 2. dec. Danes se ne vrši noben borzni promet.

Po enem letu priznana pomota.

Belgrad, 2. dec. (Izv.) Verifikacijski odbor je danes razpravljal o mandatu posl. g. Ivana Kirbiša (SKS). Verifikacijski odbor je ugotovil, da je g. Ivan Kirbiš prišel do poslanskega mandata vsled napačnega štetja glasov. Na njegovo mesto pride kot poslanec g. Skoberne (SLS).

DVANAJSTINE.

Belgrad, 2. dec. Danes dopoldne je imel finančni odbor sejo, na kateri se je razpravljalo o dvanajstinih za mesec januar, februar in marec. Dr. Velizar Janković in poslanec Radivojević sta zastopala stališče, da ni treba dvanajstin, nego naj se pravilno razpravlja o tem, kako bi se doseglo proračunsko ravnotežje. Nato je finančni minister dr. Kumanudi izjavil, da morajo biti dvanajstine za januar sprejete najdalje do 10. t. m. Po živahni debati so bile odobrene dvanajstine za mesec januar ter se je določilo, da se za ta mesec zmanjšajo proračuni v posameznih oddelkih pri vseh ministertvih. Finančni minister je sprejel ta predlog, ki ga bo predložil ministrskemu svetu.

OBČINSKE VOLITVE V ZAGREBU.

Zagreb, 2. decembra. Zedinjeni socialisti (socialni demokrate in centurmasi) so izdali manifest prebivalstvu mesta Zagreba, ki se tiče bodočih občinskih volitev. Socialisti bodo nastopili pri občinskih volitvah skupno pod imenom socialistična zaidnica. Nosilec njihove liste bo bivši minister Viljem Bukšeg. V svojem manifestu nastopa socialistična zaidnica proti hrvatskemu bloku radi dosedanjega dela v mestnem zastopstvu, napada pa tudi druge meščanske stranke.

Italija in centralna Evropa.

Trst, 2. dec. (Izv.) Italija se krčevito bori za vodstvo nad centralno Evropo. V to svrhu je Italija rimsko in nato portoroško konferenco, ki se je pravkar zaključila. Tu se je ta boj in odpor male entente živo čutil. Uspeh portoroške konference je imel hiti uspeh Italije. Ta uspeh sicer ni popolnoma izostal, vendar je Italija veliko več pričakovala in še več želela. Iz poročil v italijanskih listih zveni grenko razočaranje. Tako piše Silvio Ghelli v »Eri Nuove«: »Italijo hočejo izključiti iz srednje Evrope. Na to živo dela mala ententa ali bolje vlada v Pragi, ki hlepi po politični nadvladi in gospodarski kontroli, pokoreč se pri tem iz oportunitizma francoskim političnim direktivam in afarističnim nameram Anglije in Amerike.«

PRED ZELEZNIČARSKO STAVKO V ITALIJI.

Rim, 2. decembra. Osrednja zveza železničarjev v Milanu je v protest proti

uporabi uradniškega paragrafa v Neopolu sklenila splošno sta-ko, ki naj se prične v soboto ali ponedeljek. Vlada izjavlja, da bo vzdržala kazni in najstrože nastopila proti stavkajočim. Nadaljevanje službe je preskrbljeno.

RUDARSKA STAVKA V OSTRAVI.

Praga, 2. decembra. »Pragerpresse« piše pri razpravljanju o možnosti, da izbruhne v Ostravi in v drugih premogovnih revirjih rudarska stavka, med drugim: Ves trud za politično konsolidacijo republike in za vzpostavitev notranjega miru bi bil zastoj, če bi se podcenjevala moč državi sovražnih elementov in če bi se vlada spustila v nevaren eksperiment, kakor bi bila to rudarska stavka. Situacija je taka, da se zdi odstranitev nevarnosti stavke kot državna potreba in če v zadnjem trenutku ne nastopi preobrat v položaju, v katerem si stališča strmo stoje nasproti, bi bilo treba iskati izhoda v avtoritativnem nastopu države, ki bi končeval javno odločilo, kako naj se fiksirajo pogoji za nadaljnji neovirani potek dela v oostrovskem revirju.

Praga, 2. decembra. Kakor poroča »Tribuna«, se je v ostravskem rudniku že pričela stavka, ker so bile izplačane manjše mezde.

MEDNARODNO SODIŠČE.

Pariz, 2. decembra. Tajništvo zveze narodov je enajstoročno sodnikov stalnega mednarodnega sodišča pozvalo za 20. januar 1922 v Haag. »Temps« meni, da se stalno mednarodno sodišče odpre začetkom februarja.

Franco Terseglav:

Ghandi.

Že dolgo se zanima evropski svet za dogodke, ki se od leta 1918. dalje odigravajo v Indiji. Tam se je — ne prvič v teku zadnjih desetletij — započelo veliko narodno gibanje v svrhu osvoboditve od tujega gospodstva. Voditelj tega zares grandioznega pokreta je Ghandi, kojega ime se zopet sliši v zvezi z demonstracijami, ki so jih priredili domačini ob priliki poseta angleškega prestolonaslednika po vseh večjih mestih.

Kdo je ta Ghandi?

Katoliški misijonarji v Indiji, ki so gotovo dobri poznavalci ondodnih razmer, so pisu teh vrstic lani ob priliki kratkega bivanja v večjem indskem pristanišču dali glede ghandizma, ki je že takrat slavil svoje triume, v naglici sledeče informacije:

Ghandi spada med tisto danes že številno hinduško inteligenco, katera je doblila svojo izobrazbo v Evropi, ni pa evropski kulturi žrtvovala svojega narodno-religioznega bitja. Čisto v smislu hinduškega življenjskega nazora so se ti inteligenti lotili naloge, da probudijo k novemu življenju vero, oziroma da jo reformirajo in okrepe. Ne samo da to popolnoma odgovarja globoko religiozni naravi hinduštva, pod verskim praporom in edinole na ta način se da najuspešneje zbuditi narodna politična zavest mnogoplemenitih Hinduov. V to svrhu je Ghandi osnoval versko družbo »Aria Samadhi«, ki ima danes že velikanški vpliv. Samo budisti, ki imajo čisto drugi nazor o življenju in njegovi vrednosti, se še držijo po strani. Ghandisti hočejo vpostaviti prvotno pristno narodno obliko hinduškega verstva, so krščanstvu zelo nenaklonjeni, so se pa vendar tako navzeli nekaterih evropskih pojmov, da ni izključeno, da bi njihove verske preobnavljelne tendence ne zadele prej ali slej na velike težkoče ob konservativnosti ljudskih mas v Indiji. Zaenkrat pa pride za Anglijo v poštev le politična stran tega njihovega reorganizatoričnega dela. Ta je zato tako nevarna, ker se je Ghandiju posrečilo pritegniti v ta svoj delokrog muslimane, ki so dozdaj bili vsled fanatičnega verskega nasprotstva do »malikovavskih čestilcev krave« na strani angleških osvajalcev. — Ghandi je osnoval zvezo »Whole India« (Vsa Indija), ki združuje hinduse in muslimane na enem, čeprav še ne vseskozi izdelanem in precej nejasnem političnem programu.

Nejasnost je res velika; edinstvo pa vzdržuje bolj globoka averzija proti angleškemu tujevladju nego trdne smernice političnega boja. Eni so za nasilno revolucijo, za zanetitev elementarnega izbruha ljudske nevolje proti tujcem, drugi so za taktično pasivno rezistenco, zlasti za takozvani »svadeš«, ki se je skušal uveljaviti že pred svetovno vojno in je obstojal v bojkotu angleškega blaga v svrhu povzdige domačega proizvodstva Indije, pa je iz čisto gospodarskih razlogov imel popolni flasko. Nekateri stoje pod vplivom ruske boljševiške agitacije, ki se opira na strahovite socialne razmere indskega proletariata, je pa vsled neuspeha velikanskih azijskih načrtov Trockega v zadnjem času zelo oslabela. Ghandi sam, ki je zelo previden in se sam preveč ne izpostavlja — kar mu nekateri radikalci štejejo v zlo — se je odločil za pasivno rezistenco, to je, da naj se tuje blago bojkotira, da naj domačini ne pošiljajo svojih otrok v an-

gleške šole, da se drže stroge abstinence glede vstopa v višje upravne korporacije i. t. d. —

Ghandi je strašno popularen; hinduške množice ga imajo naravnost za božanstvo. Na veliki post, bartal, ki ga je sam uvedel in kateri se slavi avgusta vsakega leta, zbira okoli sebe na stotisoče ljudstva.

Na vprašanje, kakšen uspeh utegne sčasom doseči to gibanje, mislonarji zaenkrat odgovarjajo nekoliko pesimistično. To se pravi, oni ne verujejo v dejanski organizatorični smisel hindusov. Inteligenca tvori v Indiji naravnost kapljo v morju, mase pa so strahovito neizobražene, fatalistične in needne. Kast v Indiji ni pet ali šest, kakor učijo šolske knjige, ampak več sto! Bramanec iz ene kaste ne vzame v roke kozarca, iz katerega je pil bramanec druge kaste. Kaste slone na najrazličnejših razlikah, plemenskih, verskih, stanovskih; ta cepitav gre v alome. Ta institucija, ki je v pradavni dobi imela namen znanjati ploskov trenja med različnimi plemeni in stanovji, je zdaj neodoljivo ovira za vsako evolucijo Morebiti bi bilo neodvisnostno gibanje v Indiji že davnej doseglo vsaj svoj negativni cilj — najugodnejši trenutek za to je bil leta 1914. In dalje, ko v Indiji ni bilo nobenega angleškega vojaka, od domačinov pa samo malenkostni stražni oddelki — da bi se razsede najširši del prebivalstva ne bal kaotične anarhije, ki bi sledila padcu angleškega gospodstva. Hinduška kultura je prastara, ima mnogo zelo lepih in etično visokih vrednot, seveda tudi veliko čisto destruktivnih, je v nekaterih ozirih veliko višja od zapadne racionalistične, materialistične, egoistične in osvajaalne civilizacije, toda ni državotvorna in sposobna za ustvarjenje tistega reda, ki ga danes tudi Indija ne bi mogla več pogrešati. Tega mnenja je tudi Tagore, ki zagovarja mirni razvoj, propagira medsebojno oplemenitev obeh kultur, evropske in azijske, in je že pred vojsko bil nasprotnik revolucije. Neodvisna Indija — tako vsaj menijo naši informatorji — bi kmalu postala zopet plen kake tuje velesile; danes, ko je izločena Rusija, bi zapadla brez vsakega dvoma vplivu Japonske, ki počasi in skoro neopazno prodira tudi že semkaj.

Kar se Anglije same tiče, je jako znatno, da se v Indiji drži iste konservativne smeri kakor na Irskem, in niti oddaleč ne sledi tistim liberalnim metodam, ki so ji prinesli toliko uspehov v ostalih svojih dominionih. Leta 1919. je general Dyer udušil nemire v Amritsaru z ognjem in mečem. Proti uvedbi parlamentarnega sistema se Anglija brani z nerazumljivo trdovratnostjo in je pristala šele lani na nekaj »self-government«, samoupravo, ki se izraža v tem, da v vrhovnem svetu podkralja, ki ima zgolj posvetovalen značaj, sedita poleg šest ali sedem angleških reprezentantov samo en hindu in en musliman. Čudno se zdi neangležu tudi to, da Anglija svoje nekdanje tako lojalne indske muslimane draži s svojo protiturško politiko v Mali Aziji, ker bi sicer zares genijalni Ghandi nikoli ne bil dobil tal med njimi. Angleškega vojaštva je v Indiji že leta 1919. kar mrgolelo; — Anglija, so dejali naši informatorji, je v Indiji do zob oborožena; — domačinski polki nimajo strojnih pušk in artilerije.

Ali se bo ta politika obnesla ali ne, pokaže že bližnja prihodnost.

Politične novice.

+ Upravna razdelitev Slovenije in g. pokrajinski namestnik. Nedavno je »Jutro« objavilo izvirno vest iz Beograda, da je pokrajinski namestnik g. Ivan Hribar poslal v Beograd predlog, naj se razdeli Slovenija na dve oblasti. Z ozirom na precej izpremenjeno držanje »Slov. Narod« v tem vprašanju se nam je zdela ta vest v obliki, objavljeni v »Jutru«, precej neverjetna. Današnji »Slov. Narod« pa izjavlja, da je vest glede poročila g. Ivana Hribarja v Beograd netačna, ker je g. namestnik Hribar zakonodajnemu odboru poslal poročilo, v katerem se zavzema za to, naj tvorijo vse slovenske zemlje eno upravno oblast in je ta svoj predlog utemeljil s stvarnimi nad vse tehničnimi argumenti, poudarjajoč, da je ena slovenska upravna oblast v eminentno narodnem in državnem interesu. Sele za slučaj, da bi se vendar le slovenski del naše domovine razdelil v dve oblasti, je g. namestnik nasvetoval, naj tvori mejo med ljubljansko in mariborsko oblastjo razvodje med Savo in Dravo. — Zakaj je »Jutro« poročalo le o drugem delu predloga g. namestnika?

+ »Konferencija radikalov v Ljubljani.« Pod tem naslovom poroča »Samouprava« od 29. novembra: »25. t. m. se je vršil sestanek radikalne stranke v Ljubljani. Sestanek se je vršil na domu našega mladega prijatelja veleindustrijalca g. Kozine, ki je hotel s svojo ljubeznivostjo in gostoljubnostjo odlikovati goste iz Beograda gg. dr. Velizarja Jankovića, ministra na razpoloženju in člana glavnega odbora radikalne stranke Lazarja Bogičevića. G. dr. Janković je v lepem govoru očrtal delo radikalne stranke v Srbiji pred vojno, med

vojno in v novi kraljevini SHS. Posebno so ugnjala izvajanja g. dr. Jankovića o aktualnih političnih vprašanjih, ki je dokazoval potrebo širjenja radikalne stranke v Sloveniji, češ da se Slovenci ne smejo držati samo ene plemenske ali verske stranke, in tudi ne samo ene državotvorne stranke, ker jim njihovi interesi velevali soudeležbo v radikalni stranki, ki ni samo plemenska »srbska« stranka, kakor jo je hotelo predstaviti baš te dni »Jutro«, ampak je stranka Srbov, Hrvatov in Slovencev.« Dopis je podpisal »Ljubljanski radkalec«.

— Pred nekaj dnevi pa je objavil dr. Janković v listih, da je prišel v Ljubljano le zaradi »tobaka«.

+ Kam je šel denar komunistov. »Novi čas« piše: D. Žerjav ima tudi svojo delavsko organizacijo, »Samostojno strokovno delavsko Unijo«. Predsednik po imenu je bivši komunist Curhalek, tajnik pa znani Zupanc, ki je »špilale« že vse barve. Ta mož pisari raznim znancom, zakaj naj bi delavci ne bil liberalci ter tako vabi v Žerjavovo organizacijo. Pri nekem pomenku je povedal, da ima ta Žerjavova organizacija veliko denarja. Dejal je, da ima 3 milijone na razpolago, katere je zaplenila vlada komunistem. To je zanimivo priznanje — seveda če je gospod Zupanc govoril resnico — ki nam razkriva tudi tajnost, da to ni le Žerjavova marveč tudi vladna organizacija tistih delavcev, ki bi radi tlačili pod vlado bankokratov.

+ Zopet kulturnobojna odredba. Na gimnaziji v Otočacu na Hrvaškem se je osnovala marijanska dijaška organizacija. Šef za narodno prosveto Alaupović pa je postal ravnateljstvu ferman, da se ima kongregacija, ki stoji pod vodstvom gimnazijskega kateheta g. Banića, takoj prepovedati. Alaupović se sklicuje na § 21. avstrijskega disciplinarnega reda, češ, da mora 1. vlada pravila kongregacije vpogledati in odobriti; 2. da jo ima ravnatelj stalno nadzirati in 3. da se smejo njeni sestanki vršiti samo v šolskih prostorih. — Gospod »kulturni šef« hrvatske pokrajinske uprave se torej v svoje kulturnobojne namene poslužuje naredb bivšega avstrijskega režima, dočim iste naredbe ne veljajo za svobodomisene srednješolske organizacije, niti za Sokola, ki vsi vrše svoje delo popolnoma neovirano in brez profsorskega nadzora. Toda »Jutro« bo brez vsakega dvoma ugotovilo, da kulturnega boja v Jugoslaviji ni in da se z vsemi organizacijami postopa popolnoma enako.

+ Frankovstvo. Frankovska »Hrvatska Misel« je zadnji čas začela nesramno napadati »klerikalce«, češ da vodijo protinardno politiko ter se je ponovno lotila tudi odličnega katoliškega akademčnega društva »Domagojci«. Na te napade so frankovci dobili v časopisu hrvatske ljudske stranke odgovor, kakoršnega ta struja zasluži. »Narodna Politika« naglašja, da je Frankova stranka javno likvidirala že l. 1918., a se je poletj povampirila in skuša še sedaj škodovati hrvatskemu narodu. Frankovstvo je za velokraj zaznamenovano z žigom izdajalstva in denunciantstva in se ne sme nikdar več drzniti dvigniti glave med hrvatskim ljudstvom. Hrv. ljud. str. bo skrbela, da se bo vsak tak poizkus sramotno izjalovil, najsi se je tudi frankovskemu vampirju posrečilo, da je našel zavetje za dvema drugima političnima firmama.

+ Italijanska zunanja politika. Iz Rima poročajo, da se je te dni sešla komisija za zunanjo politiko na važno posvetovalje. Zunanji minister Della Torretta je poročal o smernicah italijanske zunanje politike, ki jih zastopa Italija na washingtonski konferenci in nasproti najnovejšim dogodkom: v albanskem vprašanju in jugoslovanski akciji, turško-francoski pogodbi itd.

+ Nova italijanska parlamentarna stranka. Italijanska socialna in liberalna demokratična stranka sta se združili in štejejo skupaj 143 poslancev. Ta »Skupina demokracija«, kakor se imenuje, je sedaj najmočnejša parlamentarna stranka. Pripadajo ji Giolitti, Orlando in Nitti.

+ Italija nabira kolonialne čete. Italija vabi demobilizovane častnike in moštvo, da vstopijo v kor kolonialnih čet za službo v Tripolitani in Cirenaiki.

+ Don Sturzo znova izvoljen za političnega tajnika P. P. Na prvem zborovanju novoizvoljenega narodnega sveta Italijanske ljudske stranke je bil znova izvoljen za strankinega tajnika prof. Luigi Sturzo. P. P. namerava ustanoviti novo centralno glasilo stranke; vsi dosedanj listi bodo izhajali dalje kot krajevna glasila.

+ Upravičen protest. Ruska sovjetska vlada je pri zapadnih velesilah protestirala proti sklepu Zveze narodov, tičočemu se alandskih otokov. Ruska sovjetska vlada se sklicuje na to, da je baltiška velesila in da Zveza narodov ni upravičena sklepati o otokih, ki vsled svoje geografske lege zelo interesirajo ruski proletarijat. Takih sklepov ruska vlada ne bo priznala. — Velesile ravnaajo zelo nediplomatično, ko si prisvajajo odločitve o vprašanjih, ki zadevajo Rusijo, kajti prišel bo čas, ko bodo zato morale nositi posledice, ki gotovo ne bodo v interesu svetovnega mira, nad

katerim velesile tako skrbno čuvajo. Velesile bi se morale glede vseh takih vprašanj (Aland, Mandžurija, Mongolija etc.) izjaviti ali za nekompetentne ali pa se glede njih v kakšni obliki sporazumeti s sovjetsko vlado, naj jo formalno priznavajo ali ne.

Ljubljanski konservatorij v nevarnosti.

V veži konservatorija je nabito na črni deski sledeče obvestilo: »Ministrstvo prosvete je pred meseci obljubilo, da podpravi glasbeno šolo in konservatorij Glasbene Matice v Ljubljani začetkom šolskega leta 1921-22. Vsled finančnih težkoč pa je finančni minister ukinil za to podpravljenje predvideno vsoto. Vsled tega stoji Glasbena Matica pred dejstvom, da mora ali sama drževati konservatorij ali ga pa zapreti, kar ni mogoče kriti izdatkov, ki znašajo letno okrog 3.000.000 K, dočim priraka ukovina letno okoli 700.000 K. — Prisiljen po razmerah je sklenil odbor Glasbene Matice v delno pokritje primanjkljaja zvišati ukovino za 100 odstotkov in sicer za solopetje (1 uro tedensko) na 280 K, za instrumente (1 uro tedensko) na 240 K mesečno itd. — Prošnja za subvencijo še ni rešena....«

Konservatorij je toraj v resni nevarnosti. Ali moremo in smemo pustiti, da nam umre največji glasbeni zavod v Sloveniji, na katerem deluje 56 učnih moči in ga poseča 1000 gojencev? Zavod, ki je že v kratkem času svojega obstanka pokazal toliko življenjske sile in od katerega kolkortoliko zavis sedanja in bodoča glasbena kultura v Sloveniji, naj radi malomarnosti vlade pogine? Saj je vendar jasno, da 56 nastavlencev ne more živeti s 700 tisoč kronami 12 mesecev in tudi z milijon kronami ne. Nesmiselno bi bilo dokazovati potrebo konservatorija in njegovo važnost v kulturnem in vzgojnem oziru naroda...

Čudno je, da se gospoda, ki se s tako vnmom sklicuje na ustavo, ne poslužuje ustave tudi v vprašanju konservatorija. »Ves pouk v državi je draven in brezplačen,« stoji neke v ustavi. Za ljubljanski konservatorij naj seveda to ne velja. Ubojnih 3 milijonov ni za tako važno napravo, dočim se za manj važne stvari trosijo milijoni in milijoni. Kajpak »ima vremena«, saj ni v nevarnosti država, ampak samo žarišče glasbene kulture v Sloveniji. Ali gotovi ljudje res nimajo smisla za naše kulturne potrebe in se jim zdi važneje z državnimi milijoni podpirati balet nego glasbeno šolo?

Namera uničiti tehnično in medicinsko fakulteto v Ljubljani se je ponesrečila radi odpora naših vrlih kulturnih delavcev in naše javnosti. Pozivamo vso našo javnost, časopisje, sploh vse, ki jim je pri srcu naša glasbena kultura, da se z vso vnmom in ljubeznijo zavzamejo za konservatorij; obenem pa prosimo tudi vse naše poslance, da store v to svrhu v Belgradu primerne korake.

Drevne novice.

— Duhovniške izpremembe. Imenovanja so bili: Franc Pavšič, bivši turjaški župnik za župnega upravitelja v Polomu; p. Gregorij Cerar, župnik-vikar v Podzemlju, za župnika-vikarja in prošta v Metliki; p. Remigij Jereb za župnega upravitelja v Podzemlju. Premiščeni so bili kaplani: Janez Pirkovič iz Kočevja v Ribnico, Gabriel Petrič iz Ribnice v Kočevje, Anton Selan za Vrhnike na Mirno, Valentin Bertonec za Mirne na Vrhniko, Anton Rovtar iz Kočevja v Črnomelj, Anton Hafner iz Dobrnica v Kočevje, Franc Hoenigmann iz Boštanj k Sv. Trojici v Tržišču, Alojzij Peček od Sv. Trojice v Tržišču v St. Janž, Anton Pavlič iz St. Janža v Boštanj, Josip Klemenčič iz Metlike na Dobrovo, Anton Oman z Dobrove v Metliki, Janez Pivek iz Višnje gore na Jesenice na Gorenjskem, Franc Urbanec iz Škocijana pri Mokronogu v Škofjo Loko, Martin Bukovec od Sv. Križa pri Litiji v Škocijan pri Mokronogu, Franc Učakar iz Srednje vasi v Bohinju v Sv. Križ pri Litiji, Franc Presetnik iz Smlednika v Srednjo vas v Bohinju, Janez Sadar iz Toplice v Kranj, Franc Sušteršič iz Trebnjega kot beneficiat na Vače, Andrej Kajdič iz Kranjske gore v Šmartin pri Kranju, Franc Kolenec iz Borovnici, Gorje, župni upravitelj Franc Pavlič iz Motnika v Trebnje. — Nameščeni so bili kot kaplani: Jakob Miglič v Dobrnici, Pavel Podbregar v Loškem potoku, Anton Vadnal na Krki, bivši župni upravitelj v Podkrajju Jožef Markič v Borovnici, Janez Sedej, bivši mornar, kurat, v Šmariji; semeniški duhovniki: Franc Blažič v Višnji gori, Franc Ambrožič v Fari ob Kolpi, Feliks Grčar v Smledniku. — Za dekana s semiške dekanije je bil imenovan Jakob Pavlovič, župnik na Suhoru. — Razpisane so župnije: Bukovšica v loški, Polom v kočevski, Turjak v ribniški, Zagradec v žužemberški in Vranja peč v kamški dekaniji. Zadnji rok za vlaganje je 20. december 1921.

— Zahvala. Ob moji sedemdesetletnici, ki mi jo je naklonil dobri Bog, mi je došlo toliko čestitk, da mi ni moč vse se posebej zahvaliti. Izrekam tedaj tem potom iskreno zahvalo vsem, ki so se me ljubeznivo spominjali, zlasti pa glasbenim društvom: Glasbeni Matiči, Ljubljani, Ljubljanskemu Zvonu, Pevski zvezi, društvu organistov in glasbenikov v Petrovčah, kakor tudi Slov. kršč. soc. zvezi v Ljubljani, ter prosim Boga, da blaga čutila bogato povrne in vse blagoslovi.

P. Hugolin Sattner.

— P. Avgustin Čampa, provincial frančiškanskega reda je obolel in kljub ponovni operaciji je njegovo stanje jako opasno. Priporoča se v molitev vsem č. sobratom.

— Moravče. Nedelja 27. nov. je bila za nas nekaj domači praznik; obhajali smo namreč 70letni jubilej veleč. g. dekana in čast. kanonika Janeza Bizjana. Ob tej priliki je naš kat. slov. izbr. društvo povabilo v dvorano Ljudskega doma, katero je ljudstvo od blizu in daleč kljub neprijetnemu zimskemu mrazu obilno napolnilo, tudi 70letnega go-poda dekana. Odzval se je povabilu kljub rahlemu zdravju in fizični oslabelosti. Slavnostna akademija, ki je vsebovala 9 pevskih točk, 3 deklamacije in slavnostni govor, je izpričala istinito hvaležnost in vdanost moravškega ljudstva do svojega duhovnega očeta. Pesem za pesmijo je dihala iskrenost in ljubezen do moza in česar ni zmogel trud in prizadevanje, nadomestila je vdanost in slavnostno razpoloženje slehernega peva. V slavnostnem govoru je govornik podal občinstvu jasno sliko razmer, v katerih se dandanes duhovnik nahaja, in obrazložil, kako neutemeljeno in naravnost krivično obsodbo je izrekel današnji čas nad katoliškim duhovnikom, — obsodbo, ki izvirja zgolj iz sovraštva do vsega lepega in svetega, iz sovraštva do nadnaravnih resnic in večnih zakonov božjih. V drugem delu svojega govora je apeliral na ljudstvo, da se preroči, poglobi samo vase in v tem poglabljanju spozna sebi in v svojo lastno srečo jasno stališče izrazite ljubezni in globokega spoštovanja do cerkvene avtoritete. Občinstvo je z napetostjo zasledovalo celotni program in marsikomu je kani-la solza iz očesa, ko je zrl pred seboj globoko ginjaenega 70letnega strčka, ki je kljub oslabelosti in bolehnosti vztrajal do konca. Bodi možu — v življenju toliko preizkušenemu, v vinogradu Gospodovem tako marljivemu in vestnemu delavcu — posvečenih teh par vrstic za njegov 70letni jubilej, s katerimi hvaležni Moravčani združujemo najiskrenejše čestitke in topla molitve; naj ga božja Vsemogočnost še ohrani nam v blagor, farni cerkvi v diko, stanu pa v ponos! M. B.

— Ljudska posojilnica v Ljubljani nas z ozirom na vesti v listih glede zlorab pri denarnih zavodih obvešča, da je njen uradnik za neopravičeno izplačilo dal popolno kritje. Zavod ne trpi pri tem najmanjše škode.

— »Ljubljanska dijaška in ljudska kuhinja« daje letos hrano opoldne in zvečer (vselej po dve dobro pripravljene in tečni jedi) okrog 80 dijakom iz srednjih in njim sorodnih šol ter dnevno 150—200 osebam iz revnejših ljudskih slojev. Dijaki plačujejo z ozirom na večjo ali manjšo ubožnost kakor tudi z ozirom na izpričevala mesečno po 120, 180, 240, 300, 360 K, drugi ljudje pa sproti po 6 K za kosilo in 6 kron za večerjo. Ker je članarina, ki jo po pravilih plačujejo društveni člani, le malenkostna (letno 4 K), moremo ob sedanjih draginjah živeti ostati pri zgoraj navedenih cenah le s pomočjo izdatnih podpor. Zato prosimo prvič vse društvene člane, kateri za letos še niso poravnali članarine, da nam jo pošljejo (po poštinih nakaznicah) in da malenkostni svoti po možnosti še kaj dodajo; drugi pa prosimo tudi druge prijatelje učeče se mladine ter ubožcev iz raznih ljudskih slojev, da nam ob prazniku sv. Nikolaja po svojih močeh pošljejo kaj Miklavževih darov, in sicer na naslov: »Dijaška in ljudska kuhinja v Ljubljani«. Dr. Ivan Svetina, t. č. načelnik.

— Slovesna promocija dona Frana Bulića. 3. t. m. se vrši v Zagrebu slovesna promocija zasluženega dalmatin. znanstvenika dona Frana Bulića za častnega doktorja zagrebske univerze.

— Svobodomiselnost učitelstva proti višjemu šolskemu svetu! To je pa res senzacija prve vrste. Ko smo mi priobčili 16 slučajev krivičnega postopanja naše višje šolske oblasti napram učiteljem krščanskega mišljenja, so nas gospodje demokrati učitelji unisono napadali in gospod Gangl nas je v seji višjega šolskega sveta zaraditega kar »justificiral«. Zda pa se je zgodil slučaj, da je taista visoka korporacija brez preiskave in disciplinarne pravdoreka prestavila učitelja Moederdorfa, socialnega demokrata, torej prijatelja gospodov demokratov, iz Mežic v apasko dolino, obenem pa se je izvršilo premeščenje 10 prekmurskih učiteljev. Vsled tega je »Učiteljski Tovariš« mogoče čisto upravičeno vstal na noge in piše o nezaslišanem nasilju. Gre tako daleč, da vzporeja

sedanjo šolsko upravo, v kateri imajo prvo besedo Ribnikar, Gangl, Skaberne in Jelenc, s dr. Šušteršičevo ero! Strmite in berite! Cel članek je »Tovariš« posvetil temu nasilju, temu »brezprimernemu atentatu na pravice učitelstva«, tej »žalosti za vse učitelstvo«, temu činu »absolutizma«, ki je bil mogoč svojčas le »v dobi absolutista Šušteršiča«, in kliče zato na odgovor višji šolski svet, v katerem sede sami »Tovariševi« pristaji in njegovi duševni očetje. Da, on kliče vse demokratiško učitelstvo na boj proti temu Ribnikar-Skaberne-Ganglovcu absolutizmu! — Demokratje imajo danes popolnoma v rokah učno upravo, od Pribečeviča do Bevk pleše vse po njihovi piščalki, in v tem času se krši na tolikih skupščinah UJU slovesno proglašena stalnost nameščenja učiteljev, ne da bi se uvedle disciplinarne preiskave. Slučaj Moederdorfer je popolnoma analogen slučaju, ki jih je »Slovenec« ožigosal, zlasti onemu iz Starega trga, ko je gospod dr. Skaberne še pravočasno retiriral pred »Slovencem«. — Pripomnimo pa, da pod Šušteršičevo ero noben učitelj ni bil prestavljen brez pravičnega disciplinarne postopanja in pravde, dasi se v meritum ne spuščamo. Absolutizem v polni nagoti se je na šolskem polju uveljavil šele pod demokratiškim režimom, za katerega učitelstvo pri UJU tako vneto brusi pete.

— Vsi rezervni častniki, ki bivajo v Ljubljani ali okolici, in so svoje podatke glasom štev. 2735-bl od 27. X. 1921 o priliki prispeje v Ljubljani, ljubljanskemu vojnemu okrožju vpsolali, se pozivajo, da pridejo po svoje pristojbine z legitimacijo 7. in 9. decembra k blagajniku ljubljanskega vojnega okrožja. — Komandant polkovnik Dušan Todorović, m. p.

— Promocija. G. Valter Bohinec iz Voloskega-Opatije bo v soboto dne 3. decembra opoldne v veliki dvorani ljubljanske univerze promoviran za doktorja filozofije.

— V poganstvo...! Kako podpira sokolstvo versko odgojo dece, uokazujejo tudi le-paki po ljubljanskih ulicah, ki vabijo v imenu sokola na »Matjažev večer«... Aha, bliža se sv. Nikolaj. Ta pa spominja preveč na krščanstvo. Proč z njim! Treba suragata... Matjaž naj pomaga!... (Saj tudi o Božiču svobodomislec ne poznajo drugega kot samo božično drevesce in za Veliko noč si pošiljajo samo »zajčke«. »Veliki« pedagogi v šolskem svetu in voditelji U. J. U. Ali boste še trdili, da izvršujete domoljubno vzgojno delo, če uveste v šole sokolstvo, ki izpodriva krščanske običaje, hoteč navdahniti mladino z brezverskim duhom?

— Poučljivi tečaji o negovanju novorojenčkov in otrok. Po mestih in na deželi se vrše predavanja s slikami o različnih boleznih, kar je zelo potrebno in se opaža veliko zanimanje za to. Pa je še ena. Dekleta vseh slojev se uče kuhati, šivati, gospodinjiti in plesati na vse viže, — a o negovanju otrok nobena nič ne ve, če stopi v zakon. Otroci in mati sta oba reveža in s smrtjo navadno plača prvi otrok nevednost matere. Ali bi ne bilo umestno, da bi se vpejali za dekleta poučljivi praktični tečaji o negovanju otrok v Ljubljani?

— Kdaj se mislja izplačati druginske doklade na milostne pokojnine železniškim vpokojencem? Koliko časa bodo še stari vpokojenci in vdove, ki so služili pri železnici, nekateri celo 50 let in še več, stradali? Znano je, da je železniško ministrstvo druginske doklade na milostne pokojnine že reguliralo. Kaj pa pomenja regulacija, ako se ne izvede? Gospodje, ki imate usodo teh ubogih vpokojencev v rokah, ne pustite, da železniške uprave še nadalje zavlačujejo izplačilo že reguliranih doklad. Zima je tukaj in ti ljudje so brez hrane in kuriva, kaj še le obleke! Ne pustite, da se ta krivica godi še nadalje. Pričakujemo, da se bodo že regulirane druginske doklade prizadejem nemudoma nakazale. — Društvo vpokojencev južne železnice.

— V Kamniku je bilo pretekli teden pri okrašenem sodišču obsojenih šest možakarjev na skupno vsoto 8200 K v korist ubožnemu skladu kamniške občine, ker so pri hazardni igri »obrali« nekega kmeta za 35.000 kron. Med obsojenimi sta tudi dva občinska svetovalca, in sicer F. Staré in Anton Cerar. Navedena sodba ima za dva moža, ki sta v liberalni stranki prvačila, hude posledice, namreč izključenje iz občinskega odbora. Po kamniških špelunkah se sploh mnogo hazardira. Orožništvo in policija naj ostro pazita.

— Blaž Potočnikova štalinca v St. Vidu nad Ljubljano priredi v nedeljo, dne 4. decembra ob pol 4. uri popoldne v Cebavovi dvorani, narodno igro »Črnošolec« v 5 dejanjih, v ponedeljek, dne 5. decembra pa ob pol 8. uri zvečer Miklavžev večer. Pridimo pogledat!

— Vrhovno vodstvo koaliranih železniških organizacij kraljevine SHS je predložilo dne 28. novembra 1921 vsem merodajnim mestom naslednji memorandum. Vrhovno vodstvo koaliranih strokovnih železniških organizacij cele države se je na osnovi podanih sklepov z dne 20. novembra 1921 v Zagrebu in z dne 28. novembra 1921 v Beogradu, osebno predstavilo g. ministru saobračaja, da izposluje izboljšanje gmo-nega položaja železničarjev in zaščito zajamčenih pravic. Zahteva se je istočasno predložilo: g. predsedniku vlade, g. ministru financ, g. predsedniku narodne skupščine, g. predsedniku zakonodajnega odbora kakor tudi vsem predsednikom političnih klubov

narodne skupščine. Vsi merodajni vladni faktorji, kakor tudi predstavniki političnih skupin so priznali, da so zahteva železničarjev opravičena in izrazili gotovost, da hočejo pripomesti tem opravičenim zahtevam železničarjev do zadovoljivega rešenja.

— Občni zbor društva geometrov kraljevine SHS v Ljubljani se vrši dne 17. decembra 1921 ob 5. uri popoldne v posvetovalnici magistrata v Ljubljani.

— Zalosna usoda častnika Wranglove ar-made. Dne 27. novembra ob 11. uri zvečer se je v Bohinjski Bistrici smrtno s samokresom ustrelil v glavo polkovnik Wranglove armade, baron Unen Jurgenson Volkenwid, doma iz Rige. Bil je star šele 26 let in mnogokrat v bojih ranjen, posebno v glavo. Ruski car mu je bil vedno pred očmi. Pri obsejni straži je služil kot korporal in živel v neugodnih razmerah. Po veri je bil protestant. Zelo inteligenten človek, Tovariši oficirji so ga pokopali na pokopališču v Bohinjski Bistrici po pravoslavnem obredu.

— Conan Doyle na prižici. Anglikanski vikar Owe v Oxfordu, ki se veliko peša s spiritizmom, je dovolil znanemu pisatelju kriminalnih romanov Conan Doyleju, ki je istotako goreč pristav špiritizma, da je imel v njegovi cerkvi govor špiritizmu. Liverpoolski škof je poslal vsled tega vikarju oster ukaz.

— Medicinski učbenik mladega doktorja medicine z zobotehniškim kurzom ali brez kurza v vrsto skupnega delovanja. Kapital na razpolago. Dopolne je nasloviti: Posta-restante Beograd, pod šifro »Atelije«.

— Ukradeno je bilo 2200 kron železniškemu mestu Antonu Erčenu v Gostevah. — 500 k. aena je bilo ukradenko posestniku Ivanu Sodnu v Zaslu.

— Nesreča. Istvan Franc, radarski paznik v Trbovljah je odpeljal vozilce, kateri so ga potegnili s seboj in si je pri tem zlomil desno nogo.

— Preteni. Janez Lombar iz Olševka je bil obsodjen na 4 mesece ječe, ker je z nožem trikrat sunil Franceta Osija. — V gostilni Janeza Rozmana na Britofu so fantje oreteli Janeza Krita. Sodišče je tri lunske ki se Franc Florjanc, Josif Ucakar in Alojzij Presker obsodilo vsakega na 3 tedne zapora.

— Vihotapljenje tohaka. Pošteim uradom se je naročilo, da motajo strogo paziti na to, če niso v poštnih paketihi tobaki izdelki. — Prevedeni. »Die rote Fahne«, »Nata Slova«, »Prohe Botschaften« in »Corriere di Zaria«. — Vlom. Neznani vlomci so v vromli skoz okno v gostilnišarstvo sobo Ane Vilfanove v Črncem pri Mešnjah in odnesli veliko tobaknih izdelkov, obleke, srebra in denarja v skupni vrednosti nad 5000 kron. — Razvarčana na današnji oglaš založne knjigarne Klefmayr & Bamberg v Ljubljani.

Primorske novice.

Ljudsko štetje v Julijski Benečiji. Italija pripravlja prvo ljudsko štetje v novih pokrajinah: na Gorškem, v Trstu in Istri. Kdor pozna Italijo, se ne bo čudil, da skuša italijanski nacionalizem to priliko porabiti na najizkrotnejši način v to, da kolikor se da potvori slovanški značaj teh pokrajin. Ne le da je Italija pridržala preračunjeni način štetja po občevelnom jeziku, ampak se bo ta točka vplivala v posebni pole, s katerimi bodo hodili uradniki od hiše do hiše in jih izpolnjevali samil Stran-ka suma v to polo riti vpogleda ne bo imela. Določna pola vsebuje tri vprašanja. 1. Kateri neitalijanski jezik rabi družina? 2. Koliko članov družine zna zadostno italijanski jezik ali kako italijansko narečje? Politično društvo »Edinstvo« v Trstu poziva Jugoslovane, naj se do skrajnih mej drže znanjajo, a kdor priliču ne bi mogel odlo-leti, naj skuša na druge načine izkazati svojo jugoslovanstvo. Obenem poziva roja-ke, naj mu naznanijo vsako zlorabo in protizakonitost.

Gospodarski položaj v Istri je po do-šlih nam informacijah naravnost obupen. Edini dobičkonosni pridelek je vino, ki je letos izborna, pa se ne more prodati. Ita-lijanska vlada zasleduje očito namen, da domači hrvaški živeli spravi na beraško palico in pa prisili, da se izseli in naredi mesto italijanskim priseljencem. Mnogi naši ljudje se res pripravljajo na emigracijo.

Stavka v Julijski Benečiji je nastala, ker hočejo delodajalci tržaških in tržiških ladjedelnic znižati delavcem dnevne mez-de. Delavci se borijo po vsi pravici proti takemu poizkusu, zakaj cena živl danes ni padla, ampak narasla. Cela javnost je na strani stavkajočih, le fašisti, ki so zve-sti oprede vsake reakcionarnosti, so se postavili odločno na stran kapitalizma in ga podpirajo. Incidenta, ki so se dogodili ob ti stavki, moramo pripisovati samo na rovaš to policijske stranke, te roparsko-bojne organizacije, ki ne pozna v svojem boju nikake morale več. Padle so bombe v Trstu. In najgroznejši slučaj je bil oni, ko so pobrali na cesti stavca Müllerja, ga vzeli v avtomobil, peljali proč, postavili k zidu in ga ustrelili kot psa. To dejstvo mora razburiti vsakega mirnega človeka in ga nahujskati proti fašizmu. Kdo danes najbolj hujska proti fašistom? Fašisti sami. Niti eden pameten človek, ne more več simpatizirati z njimi. To je pribito. Ni čuda tedaj, da se je po tem dogodku ogenj še bolj raznel in so kot v odgovor na to zločinsko dejanje stavko le še poostriili in jo med stavci razlegnili na vso Italijo, kot poročajo danes najnovejši listi. Kdaj se zadeva poravnata, še ne vemo. Razen tega, da listi ne izhajajo, se stavka v javnem

življenju tako zelo ne pozna, ker železnice vozijo. Le shodi so prepovedani tu v bližini mesta; tako so n. pr. prepovedali shod v Solkanu. Danes so fašisti precej oblastni tudi v sicer mirni Gorici in se bahajo, da je njih peščica zapodila množico de-lavcev. Na trgu sv. Antona so bili med zborovanjem vrgli dve bombi. Nesreče ni bilo. Iz kavarne »Adriatico« so bili neke-ga večera iztirali nekaj Slovencev. Menda so iskali komuniste. S takimi dejanji se pri nas pomirjuje ljudstvo.

Prekmurje.

Velik sneg je zapadel v ponedeljek in torek v Prekmurju. Hriboviti kraji so popolnoma odrezani od prometa.

Dr. Janko Pikuš, odvetniški kandidat in znan borec za osvobojenje Prekmurja je dne 26. novembra t. l. v Ljubljani polo-žil odvetniški izpit. Sedaj vstopi z dr. Ne-methyjem v Dolnji Lendavi v družbo in bode-ta skupaj vodila odvetniško pisarno. Naše čestitke!

Zopet Wranglovei. Pred kratkim je zažgal nek graničar-Wranglovec, kakor je dokazano po orožništvu, v Murskem gozdu lepo lovsko kočvo vojvode Esterhazyja in s tem povzročil škode nad 60.000 kron. — Sicer so pa tudi ostali graničarji-Wrang-lovei v tem odseku nad vse pridni — pri streljanju divjačine namreč. Murski gozi, ki se je od nekdanj ponašal z obilo divja-čine ter posebno z redkimi jeleni, je danes po zaslugi teh čuvarjev naše državne me-je skoro popolnoma izpraznjen. Kako dol-go bo še trajalo počenjeje Wranglovcev na prekmurskih mejah?

Mursko-sobaški občinski svet, re-krutiran iz samih dičnih, semkaj došlih li-beralcev, je lahko ponosen na svoje blatne ulice.

Štalarske novice.

Št. Narodni praznik v Mariboru 1. decembra. Ob 9. uri popoldne je bila v stolnici slovesna ma-ša, katere so se udeležili zastopniki civilnih in vo-jakiških oblasti. Poleg javnih poslopj je bilo z za-stavami okrašenih tudi mnogo privatnih hiš; po-sebno pozornost je vzbujala blizu 20 m dolga, či-sto nova zastava, razobešena med obema stolpoma frančiškanske cerkve. Delo v uradih, trgovinah in podjetjih je dopoldne počivalo. Zvečer slavnostna predstava v Narodnem gledališču in sicer v korist Jugoslovanski štatici.

Št. Ustanovitev krajevne organizacije SLS v Ptaju. Š. Zebot kot tajnik SLS za maribor. okrožje je dne 30. novembra v Ptaju ustanovil krajevno organizacijo za mesto Ptaj, kjer je bilo že več prista-šev stranke, toda doslej ne organiziranih.

Št. Narodno gledališče v Mariboru se je na ve-čer 30. novembra zopet otvorilo v svojem poslopju, katerega poprave na odr, razsvetljave itd. so se predložile zavlekle. Otvoritev bi bila morala priti-ti z »Narodnim blagom«. Valed boleznai nekaterih igralcev pa se je predstava morala zadovoljiti s »Stričkom Vanja«. Najbrže zato tudi obisk ni bil tako povsem zadovoljiv, kakor je bilo za otvoritev pričakovati. Novo vodstvo v rokah g. Bratina je ta večer pokazalo ne samo dobro voljo, ampak tudi poveljen uspeh, posebno kar se tice glavnih vlog. Otvoritev je posetil tudi zastopnik pokrajinske vla-de, dvorni svetnik g. dr. Skaberne.

Št. Tržica pri Sv. Barbari v Halozah ukinjena. Pri Sv. Barbari v Halozah, vinorodnem kraju brez drugih pridelkov, je bilo že od l. 1877. vsak teden veliko tržišče, kamor so prinajali poleg Poljancev tudi Hrvatje, ki so pripeljali tja živčža na prodaj ali v zameno za vino. To pa očitnemu židovski-mu trgovcu in mesarju ni bilo všeč in je že dolgo rval in koval za odpravo tega tržišča. Zda mu je to željo izpolnil g. okrajni glavar dr. Pirkanmajer. To je obane tem huje zadelo, ker je letos splošno pomanjkanje na poljskih pridelkih. Vložili so sicer pritožbo, na katero pa ne dobijo niti odgovora.

Iz seje »županske zveze za Slovenijo«.

V seji odbora dne 30. novembra t. l. se je sklenilo med drugimi, da dobivajo pismena poja-snila na vprašanja le redni člani županske zveze, nikakor pa ne drugi vpraševalci. — Za pismen odgovor je treba povrniti stroške za poštnino.

Občine se pozovejo, da naznanijo županski zvezi že sedaj, koliko nameravajo prispevati v Zvezni sklad, da bo omogočeno redno poslovanje tajništva.

Z »Domoljubom« se sklene dogovor za leto 1922, da bo priobčeval »Vestnik županske zveze« na posebni — štiri strani obsegajoči poli. — Tu sklep je podpiral tudi poslanec Kranje kot odbor-nik iz bivšega štajarskega dela Slovenije.

Sklepalo se je dalje o predmetih, ki naj se predavajo na županskih tečajih, n. pr. o uradnem poslovanju, gospodarstvu, računih, odborovih se-jah, o županovih pravicah, zlasti o domovinskih itd.

Sprejet je bil predlog, da naj se kaj ukre-na glede onih vojakov, ki so pozvani k orožni vaji sicer došli, a so vsled napačne informacije v govoem časopisju prerano se vrnili, ne da bi bili javili svoj prihod vojaški oblasti, ki so torej bili zapeljani k temu.

Glede občinskih sodišč za pobijanje draginje se je ugotovilo, da se jih lahko ukine, ker jim manjka postavne podlage. Tudi občinski odbor ni bil primoran, voliti tako sodišče, ampak je bila izvolitev v poedinih slučajih je kalkulativna.

Sklene se, da se izda poziv vsem podružni-cam, da vsaka v svojem okrožju deluje na to, da

se dvigne »Hranilnica kmetijskih občin«, ki je pupilarno varen denarni zavod, enako kakor kakva mestna hranilnica. — Občinski, zlasti pa sirotinski denarji naj se torej nalagajo v našo lastni, od Županske zveze ustanovljeni hranilnici, od katere napredka je odvisna tudi korist, ki jo bodo imele neke od nje občine. — Župani naj torej predvsem zahtevajo od sodišč, da nalagajo denar v »Hranilnici kmetijskih občin«.

Razen teh se je storilo še več drugih jako važnih sklepov, kar priča, da je »Županska zveza« krepko na delu za občine kakor tudi za prebivalstvo sploh, ki tvori občine. Naj torej ne bo nikogar, ki bi ne bil član Županske zveze!

Gospodarstvo.

BORZA.

Curih, 2. decembra. (Izv.) Devize: Budimpešta 0.80, Berlin 2.55, Italija 22.05, London 21.15, New York 525, Pariz 38.10, Praga 580, Dunaj 0.17, Zagreb 1.85, Varšava 0.15, Holandska 187.25, Bruselj 37, Madrid 73.25.

Zagreb, 2. decembra. (Izv.) Devize: Budimpešta 40, Berlin 141—150, Italija 11.70—11.95, London 1100—1110, New York 272—277, Pariz 20.05—20.50, Praga 303—311, Dunaj 3.40—3.70, Zürich 53.50—54.

g Davčno uradništvo in odmera pristojbin. Finančna delegacija v Ljubljani objavlja uradno: Na zborovanju slovenskih notarjev dne 13. t. m. je kritkoval g. predsednik zbornice, notar Hudovernik, nove pristojbinske določbe tudi v tej smeri, da se je odmera načelno poverila davčnim uradom, češ da davčni organi za to niso kvalificirani. Finančnemu delegatu se je javilo, da se čuti davčno uradništvo po teh izvajanjih zadeto v svojem ugledu. Dasi gre očito le za nesporazumljenje, je delegat vendar smatral za svojo dolžnost, opozoriti gospoda predsednika na to posledico. Kakor ni bilo drugače pričakovati, je gospod predsednik napram finančnemu delegatu kategorično izjavil, da s svojimi opazkami niti zdaleka ni hotel izreči kakšne nepopolne sodbe o sposobnosti davčnih uradnikov ali celo žaliti jih. Nasprotno — ravno kot notarji, da mu je najbolj znano, da je davčni uradnik že po avstrijskih predpisih sodeloval pri pristojbinski odmeri in v odložitvah mu ožjijo mejah uspešno izvrševal svoj posel. Ako gospod predsednik že zaradi tega ni hotel, niti mogel pavšalno odrediti davčnemu uradništvu kvalifikacije za odmero pristojbin, bi tako tolmačenje tem manj odgovaralo njegovim namenom, ker mu je znano, da se pod vodstvom in nadzorom akademsko izobraženih funkcionarjev uporabljajo davčni uradniki tudi pri pristojbinskih uradih. Tehtne pomisleke ima gospod predsednik in z njim i drugi poznavalci komplekturne pristojbinske materije le proti temu, da bi se odmera tudi kolikor valed svojih ozkih slikov z različnimi pravnimi disciplinami, zlasti zlasti pa s civilnim pravom, zahteva popolne pravniške izobrazbe in vzgoje, prepušča drugim, nego v tem smislu kvalificiranim organom. Delegat se je zahvalil gospodu predsedniku za to izjavo in izrazil opraščanje, da se v tej obliki brez dvoma tudi davčno uradništvo strinja z njo, zlasti ako uvažuje, da bo naraščaj tudi pri enoslovnih odmerah v smislu dosedanjega delokroga moral zelo paziti, dokler se ne uvedejo zopet iz budžetarnih razlogov uklenjeni pristojbinski kurzi.

g Cene uram v Nemčiji dražje. Gospodarski svet nemške urne industrije je zvišal cene uram od 185 do 200 odstotkov.

g Žitni trg. V Novem Sadu so bile dne 28. novembra sledeče cene žitu: Pšenica 1350, ječmen za krmo lađe Smederevo 9660, oves 800—875, koruza stara 1075, nova 980.

g Cene kaliju so se zvišale v Nemčiji od 60 do 100 odstotkov.

g Cene prešičem na Dunaju. Na Dunaju so notirale cene prešičem sledeče: mastni prešiči 1020—1080 n. a. K za kilogram žive teže, mladi prešiči n. a. K 730 do 770 per kilogram žive teže.

g Nova tvornica platna v Varaždinu se bo osnovala te dni. Kapital bo domač.

g Produkcija premoga v Bosni se je letos povečala nasproti lanskim produkciji za 1½ milijona meterskih stotov. Premogovno delavstvo dobi za to primerno nagrado.

g Zakaj pada naša valuta v Curihu. »Jugoslovanski Lloyd« poroča: Cuvarji naše valute v Curihu so sledeče tvrdke: bratje Mihajlovič, konzorcij N. Petrovič, Schuhmacher in Poper, ki stoje v trgovski zvezi s švicarskim Bankvereinom ter imajo interes nad tem, da ne stoji naša valuta tako visoko, ko oni kupujejo blago pri nas. Isti interes imajo Nemci in Avstrijci, ki so svoj denar prenesli v Švico in sedaj trgujejo z našo državo. Pri tem so udeležene tudi neke grške in italijanske v Švici naseljene tvrdke.

g Posojilo v Ameriki. »Tribuna« poroča, da je naša država dobila ponudbo za sklep posojila od londonske banke Bolton in od nekake srbskega konzorcija v New Yorku.

g Davki v Srbiji. V Srbiji se ne plačujejo dosedaj še sledeči davki: davek na vino, na kuhanje žganja, na vojne dobičke in hišno-razredni davek.

Ljubljanske novice.

Ij Koncert, ki ga je priredila ljubljanska sekcija Udruženja jugoslovanskih novinarjev v proslavo ujedinjenja 1. decembra v Unionovi dvorani, je bil najlepša proslava narodnega praznika. Naval občinstva je bil naravnost velikanski, tako da mnogim, ki bi se bili koncerta radi udeležili, ni bilo mogoče vstreti, ker so bile vstopnice v najkrajšem času razprodane. Velika Unionova dvorana je bila za ta koncert mnogo premajhna. Vse zborne in soliste, ki so nastopili, je občinstvo živahno pozdravljalo. Nudili so nam pa tudi več, kakor smo mogli pričakovati. Prvič smo pri tem koncertu mogli presoditi, na kakšno stopnjo razvoja je v Ljubljani pevska umetnost, ko smo videli pred seboj vse ljubljanske pevke zbor v plemeniti tekmi. Z radostjo moremo konstatirati, da se vsi pevski zbori, brez izjeme, resno prizadevajo, da dosežejo čim višjo stopnjo popolnosti. Naravno je, da ne razpolagajo vsi zbori z enakovrednim pevskim materialom, nekateri so tudi še mladi po svojem postanku, toda po zaslugi njihovih pevovodij stremijo vsi po vzvišenih ciljih. Tako odkrito povemo, da od mlajših zborov kakor sta pevski zbor »Zveze jugoslovanskih železničarjev« in »Pevsko društvo Krakovo-Trnovo« v danih razmerah nismo pričakovali tega, kar sta nam ta zbor dejansko nudila pod vodstvom g. Mirka Premiča. Da bo »Pevsko in glasbeno društvo Ljubljana« pod vodstvom g. profesorja Marko Bajuka očaralo občinstvo, smo vedeli že vnaprej, ker je že zadnji koncert »Ljubljane« dokazal, da si je to društvo v svojem umetniškem stremjenju zastavilo visoke cilje, ki se jim bliža z občudovanja vredno hitrostjo. »Slavec« je pod temperamentnim vodstvom pokazal, da se je z vso vnemo lotil za izvajanje težjih skladb. »Glasbena Matica« je, kakor vedno, dokazala, da ni samo številno najmočnejši zbor v Ljubljani, ampak da razpolaga z izurjenimi pevskimi in pevci, ki so kos tudi najtežji nalogi. G. Josip Michl je srečen posredni naslednik g. Mateja Hubada, našega priznanega mojstra taktirke. »Ljubljanski Zvon« je pod vodstvom g. Zorka Prelovca zelo napredoval; njegovo izvajanje Adamičeve »Čuj nas, zemlja« kot zadnje točke programa ni bilo samo mogočen izraz nacionalnega čustvovanja, ampak je z njim moški zbor »Ljubljanskega Zvona« tudi dokazal, da ima v svoji sredi izborne moči. Solisti niso koncerta vsled pestrosti, ki ga je pridobil program z njihovim sodelovanjem, samo poživili, ampak so občinstvo naravnost očarali. Že dolgo časa ne pomnimo takega aplavza, kakor ga je vzhicheno občinstvo priredilo pevske umetnici ge. Lovšetovi, ljubljenski občinstva, in gospodoma Romanovskemu in Sovilskemu. Ga. Lovšetova je s svojim žametnim, mehkim in vendar krepkim glasom razvela občinstvo. Gospoda Romanovskega poznamo kot izbornega baritonista, toda to pot je pel, kakor ga še nismo slišali. Predvsem molitev Valentina iz opere »Faust« je tako vzorno odpel, da ni bilo aplavzu ne konca ne kraja. G. Sowilski si je v operi takoj po prvem svojem nastopu pridobil slavo izbornega tenorista, na tem koncertu je pa še-le pokazal svoje izredne pevske zmožnosti. Dasi je bil nekoliko prehlajen, je vendar nastopil, in pel kot slavček. Upamo, da bomo imeli še večkrat priložnost, slišati mojstra pevske umetnosti. Pri prosti zabavi je igrala godba Dravske divizije pod priznanim spretnim dirigiranjem g. kapelnika dr. Čerina izbrane komade, primerne večeru in višini umetniškega izvajanja na koncertu. Občinstvo je ponovno priredilo g. dr. Čerinu in godbi burne ovacije.

Ij Črna zastava na pol droga je visela na praznik narodnega ujedinjenja rez poslopje državne realne gimnazije na Poljanah. Za kom ali za čem žaluje ravnatelj zavoda?

Ij Ne oropajte otrok najlepšega veselja, ki ga zamorejo biti deležni, ako z njimi posetite veliki Miklavžev večer v Unionu v nedeljo, dne 4. t. m. ob tričetrti na 7. uri zvečer. Darila se sprejemajo v Šentpeterski Prosveti najkasneje v soboto popoldne; v nedeljo nič več.

Ij Telovadno prireditve v Unionu ima dne 8. decembra ob 7. uri zvečer dijaški Orel. Telovadni spored je popolnoma nov in zanimiv. Prireditve je združena s prijateljskim sestankom. Vstopnina v dvorani 4 din., na galeriji 2 din. Predprodaja v Ljudskem domu II.

Ij Od danes naprej se prodajajo sedeži za koncert našega najimenitnejšega koncertnega in opernega basista g. Julija Betetto, ki se vrši v sredo, dne 7. decembra, ob 8. uri zvečer v veliki dvorani hotela Union. — Cene prostorov: Sedeži po 15, 12, 10, 8, 6 in 5 din. Stojšče 3 din., za dijaške in dijakinje 2 din. Predprodaja vstopnic od 3. decembra počasi dalje med 10. in 12. uro popoldne in 3. do 5. ure popoldne v pisarni Glasbene Matice, Gosposka ulica št. 8. I. nadstropje in na večer koncerta pri blagajni.

Ij Československa Obec požádá na sftedu dne 7. prosince 1921 v sokolske dvoraně Narodního domu Mikulášský večerek. Vstup na legitimace členské, sokolské a všech národ. kultur. spolků. Vstupné libovolné; začátek o 20 hod. Dáry se přijímají na den zabavy od 14 hod dále v sokol. dvoraně.

Ij Šentjakebska prosveta. V nedeljo, dne 4. t. m. ob 6. uri zvečer bo predaval g. stolni vikar Fran Zabret o velevažnem vprašanju našega časa. Vabimo k obilni udeležbi. Vstop prost.

Ij Pevski zbor »Glasbene Matice«. Danes se vrši družinski sestanek vseh pevsk in pevcev v salonu pri Mraku, na Rinski cesti ob 8. uri zvečer. — Odbor.

Ij Društvo »Šotac« vabi svoje člane in prijatelje neodrešenih bratov na Miklavžev večer, ki se vrši v nedeljo dne 4. decembra v dvorani Mestnega doma in sicer: za otroke ob 15 (treh) popoldne, za odrasle ob pol 20. uri (pol osmih) zvečer. Sodeluje: voljaški orkester dravske divizije, pevski zbor jugoslov. železničarjev in razni kupletisti. Miklavž — ki bo imel za vse sloje in spole — lepih daril in poukov, nastopi popoldne točno ob 15. (tretji), zvečer ob 21. (deveti) uri s sijajnim spremljstvom. Pri večerni prireditvi bo poskrbljeno za izvrstno pijačo in razlita mizla jedila po zmernih cenah. Kdor si po trudopolnem delu želi par prijetnih uric, naj ne zamudi te res interesantne prireditve naših živahnih Primorcev. (K)

Ij Splošna organizacija vojnih invalidov za slovensko ozemlje s centralnim sedežem v Ljubljani uljudno vabi na veliko veselico, ki se bo vršila dne 3. decembra 1921, ob 8. uri zvečer v veliki dvorani hotela Union s sodelovanjem godbe dravske divizijske oblasti. — Čisti dobiček je namenjen za povzdigo društva in predvsem za podporo najrevnejših vojnih žrtv. Predprodaja vstopnic v trafiki g. Severjeve, Selenburgova ulica, in trafiki Belinc-Kozelj, Sv. Petra cesta št. 95. — Preplačila se hvaležno sprejemajo.

Ij Gospodarska in eksportna zadruža čevljarjev v Ljubljani vabi svoje člane na ustanovni občni zbor ki se bo vršil v nedeljo, dne 4. decembra 1921 ob 2. uri popoldne pri gosp. Mraku, Rimska cesta s sledečim dnevnim redom: 1. Poročilo pripravljalnega odbora, 2. citanje pravil ter njih potrditev, 3. vpisovanje in sprejem novih članov, 4. volitev odbora in nadzorstva, 5. slučajnosti. (K)

Ij Izgubi se je dne 30. novembra zvečer v hotelu Union zapetnica, izdelana v beli kovini s tremi romboidnimi rozetami v sredi, ki imajo vsaka po več brušenih majhnih diamantov. Zapetnica je dragocen družinski spomin in je obljubljena poštemu nađitelju dobra nagrada. Vrne naj se policijskemu ravnateljstvu v Ljubljani ali pa v naše uradništvo.

Ij Tatvine. Neznani moški je ukradel trgovki Frideriki Hessler pred prodajalno visoke hlače vredne 350 kron in zbežal po Koseški ulici. — Posedniku Ivanu Lotriču iz Šiške je bilo v njive ukradeno več zelja in kolerabe. — V mrtvašnici ljubljanske bolnice je bila iz suknje viseče na hodniku ukradena denarnica v kateri je bilo 400 kron. — Iz predsobe so bile trgovcu Tomažu Mencingerju ukradene hlače vredne 700 kron in šivilji Frančiški Konetsky ženski 400 kron vreden klobuk. — Dve škafli parfuma in 1 škaflijo pudra je ukradel trdki Schicht Jože Svetlin, katerega so zaprli. — Zaprli so Medliča Gabriela. Takša Antna in Petkoviča Velela, ker so kradli v mestni klavnici. Gre za salo in eno svinjo. — Cariniku Stefanu Krautu iz Raketa je bil ukraden kovček, v katerem sta bili 2 srečli, 4 srodnie hlače, ionč in hravitla knjižica Slovenske eskomptne banke z vlogo 16.000 kron. Kraut je bil oškodovan skupno za 18.000 kron.

Cerkveni vestnik.

c Govori lajkov na pokopališčih. Ljubljanski »Škofijski List« z dne 27. nov. objavlja navodila škofijskega ordinariata duhovščini glede govorov lajkov na cerkvenih pokopališčih. Po kanonu 1211 cerkvenega zakonika morajo namreč svetje in župniki oziroma poklicani cerkveni predstojniki skrbeti, da v pogrebnih govorih ne bo ničesar, kar se ne bi strinjalo s katoliško vero ali pieteto. Zato mora čestiti lajik, ki namerava na cerkvenem pokopališču govoriti, od pristojnega župnika za to odobrenje oziroma dovoljenje.

c Akademski sv. maša. V nedeljo, dne 4. t. m., se vrši v franciškanski cerkvi ob 11. akademski služba božja z govorom. Tema: Hrepenenje po sreči in Bog. Akademiki in izobraženi krogi uljudno vabljani!

c Za moše in mladeniče bo jutri na Rakovniku v notranji kapeli ob pol štirih popoldne govor in litanije. Predmet govora: Ali res vera ponižuje človeka?

Narodno gledališče.

Drama.
Sobota, 3. decembra: »Revizor«. A.
Nedelja, 4. decembra: »Go. gota«. Ob tretji uri popoldne. Izven.
Nedelja, 4. decembra: »Borba«. Ob osmi uri. Izven.
Ponedeljek, 5. decembra: Zaprtó.
Torek, 6. decembra: »Pampeliška«. Izven.
Sreda, 7. decembra: »Revizor«. D.
Četrtek, 8. decembra: »Pampeliška«. Ob 3. uri popoldne. Izven.
Četrtek, 8. decembra: »Ljubezna«. Ob 8. uri. Izven.
Petek, 9. decembra: »Pampeliška«. E.

Opera.
Sobota, 3. decembra: »Carmen«. D.
Nedelja, 4. decembra: »Labodje jezero«. Izven.
Ponedeljek, 5. decembra: Zaprtó.
Torek, 6. decembra: »Evangelinik«. A.
Sreda, 7. decembra: »Rigoletto«. E.
Četrtek, 8. decembra: »Labodje jezero«. Izven.
Petek, 8. decembra: »Tosca«. D.

Prosveta.

pr Predavanja za inteligenco. »Bogoslovna akademija« priredi s sodelovanjem teološke fakultete javna vseučiliška predavanja za inteligenco. Predavati bodo univ. profesorji: A. Ušeničnik, J. Ujčič, F. Lukman, F. Grivec, A. Snaj. Predavanja se bodo vršila ob torkih ob pol 8. uri zvečer v prostorih teološke fakultete, v A. ložji, v I. sobi št. 26. Prvo predavanje bo v

torek dne 6. decembra. Predaval bo prof. A. Ušeničnik o predmetu: Teologija kot znanost.

pr »Bogoslovna akademija« se je na običnem zboru dne 29. decembra organizirala kot samostojno znanstveno društvo. Redni člani morejo biti samo priznani bogoslovni znanstveniki. V smislu novih pravil je profesorski zbor ljubljanske bogoslovne fakultete izvolil prve tri redne člane (F. Grivec, F. Kovačič, A. Ušeničnik), ki bodo vodili znanstveno delovanje EA in volili nove redne člane. Poleg tega ima BA podporni ne člani, ki plačujejo članarino letnih 100 K in dobivajo družbene publikacije po znižani ceni. Naročnina za »Bogoslovni Vestnik« znaša 80 K; podporni člani ga dobivajo brezplačno. BA bo izdajala znanstvene spise in prirejala javna vseučiliška predavanja. Upravni odbor BA se je tako-le konstituiral: F. Grivec (predsednik), A. Ušeničnik (podpredsednik), M. Slavič (tajnik), A. Snaj (blagajnik), F. Kovačič, F. Lukman, J. Ujčič, J. Lecar, G. Pečjak (odborniki).

pr Franco Weber: Sistem filozofije. I. univ. format, I—XI, in 384 strani. Cena 120 K. Založila in izdala Ig. pl. Kleinmayr & Fed. Bamberg. Ljubljana 1921. — V pričujoči knjigi skuša avtor, da reši temeljno vprašanje, ki se tiče notranjega ustroja vsega, kar naj zasluži ime »predmet«. Njegova raziskovalna pot ga vede pri tem že v pričujoči knjigi k podrobnem raziskovanju najraznejših filozofskih vprašanj. Glavno težišče knjige tvorijo podrobna psihanalitična izvajanja, ki vedejo avtorja končno tudi do definicije »predmeta«. S svojimi definicijami tega pojma si odpira tako avtor pot, ki mu bo omogočila, da bo v drugi knjigi svojega »Sistema« lahko podal splošen in podoben obris celokupne filozofije kot organičnega dela v sestavi vseh znanosti. V tretji in končni knjigi svojega »Sistema« pa bo avtor vse dotedanje svoje filozofske rezultate uporabil v to svrhu, da določi eksaktno razmerje med njegovo filozofijo in ostalimi takozvanimi pozitivnimi vedami, od naravoslovja do filozofije, od fizike do zgodovine, od matematike do sociologije. Da more to tako obsežno, na tri knjige zasnovano znanstveno delo iziti, gre glavna zasluga založništvu, ki se tudi v sedanjih, baš za izdajanje takih znanstvenih del neudodnih razmerah ni ustrašila velikanskih stroškov, zvezanih z izdajo takšnega dela, temveč z zahvalo vredno poštvovalnostjo omogočila avtorju, da stopi s svojimi idejami na dan tudi v široki slovenski in jugoslovanski javnosti.

pr Prave Bog v slovenskem jeziku za moški in mešani zbor je izdala Pevska zveza skupno s himno »Lepa naša domovina« in s St. Premrlovo »Zdravico« v 5-6. številki priloži »Pevca«. Posamezne priloge se dobe v knjigarnah in pri upravi »Pevca« v Ljubljani. Ljudski dom, na kar opozarjamo zlasti naše cerkvene zborove. Priloga (6 pesmi) stane samo 5 kron. — V kratkem izide tudi prva pesmarica Pevske zveze, ki bo obsegala vse v letošnjih številkah »Pevca« objavljene pesmi. Ker je naklada letošnje izdaje »Pevca« že skoraj popolnoma pošla, bo pesmarica prav dobro došla zlasti vsem onim, ki se niso pravočasno naročili na list. Cena bo v primeri z današnjo draginjo malenkostna.

pr Cankarjeve razglednice. Splošna delavska izobraževalna zveza »Svoboda« je izdala k tretji obletnici Cankarjeve smrti dve vrsti razglednic z njegovim portretom po portretu študij g. akademičnega slikarja Franca Podrekarja. Posamezna razglednica velja 2 kroni. Del štetega dobička je namenjen za Cankarjev spomenik; zato pridno posegaj po teh Cankarjevih razglednicah.

pr Seriji božičnih razglednic je izdala po originalih prof. Saša Santeli »Zvezna tiskarna in knjižarna« v Ljubljani. Cena serije je D 250 ter se naroča direktno pri »Zvezni tiskarni in knjižarni« v Ljubljani, Wolfova ul. št. 1. Razglednice so jako lične.

Orlovski vestnik.

Gospodarski odsek Orlovske Podzveze ima v zalogi Orlovske koledarčke. Dolžnost vsakega Orla in vsake Orlice je, da ga ima. Je najcenejši koledarček in ima jako primerno vsebino. Koristil bo tudi prijatelj naše zveze. Ker ni bilo nobene reklame zanj, so marsikje pozabili naročiti ga. Vsak odsek in krožek naj takoj zbere naročila in denar (po 16 K) ter pošlje O. P. v Ljubljani.

Turistika in sport.

Slovensko planinsko društvo naznanja, da se vrši redni društveni občni zbor v soboto, dne 17. decembra t. l., v veliki dvorani Mestnega doma na Krekovem trgu. Na dnevnem redu so poročila načelnika, tajnika in blagajnika ter revizorjev, dalje volitev načelnika in odbora ter razpravljanje o prijavljenih samostojnih predlogih in določitev članarine ter prispevkov podružnic za bodoče leto. Začetek točno ob 8. uri zvečer. Člani se vabijo na številno udeležbo. — Odbor.

NAJPRIMERJEJE MIKLAVŽEVO DARILLO je gotovo letošnji žepni koledarček, katerega je izdala tudi letos Jugoslovanska knjižarna v Ljubljani v pravilni in priročni obliki. Cena najboljši pegamoid-vezavi je 24 K, s svinčnikom 28 K, priprosta a trpežna vezava 16 K.

Dobra čena in mati ima doma vedno nekaj steklenic lekarn. Feller je prijetno dišečega »Elastrukta«. Dobro služi za drgnjenje brblja, rok, nog in celega telesa, kot kozmetikum za usta, kožo in glavo. Je mnogo močnejši, izdatnejši in delujoši kot Franc. žganje. 3 dvojn. stekl. ali 1 špezi. steklen. z zamažom in pošiljko pošte za 48 K. Eugen V. Feller, Stubica donja, El-atrg 134, Hrvatsko

Salma

neporušne

kavčukove pete
za čevlje.

Iščemo knjigovodjo večvega obema hrvatskega in nemškega dopisovanja, in **korespondenta** za hrvatsko in nemško dopisovanje. Samo prvovrstne, eventuelno tudi ženske sile z daljšo prakso, naj stavijo lastnoročno pisane ponudbe z navedbo pogojev in referenc na naslov: **AND. JAKIČ**, tvaričica kova i cipela d. d., Karlovac (Hrvatsko). 4402

ORGANIZATOR za prodajo hranil, izobražen praktik, dober stilist in korespondent, popolnoma zmožen slov. in srbo-hrv. ter vseh pisar. in reklamnih del, se sprejme takoj v večje ljublj. podjetje. Reflektira se le na zmožnost in zanesljivo moč. Pismene oferte z navedbo plače na: »Poštni predal 118« v Ljubljani. 4400

Več strgarskih pomočnikov sprejme »POLET«, fabrika galanterijske robe v Doboju, Bosna.

Klenarje in vodovodne instalaterje sprejemem v delo. Joško Videtič, Tržič, Gorenjsko.

Služba učiteljice se odda na ljudski šoli v Bušeti vasi pri Brezicah. Stanovanje in kuhinja v šolskem postopju. Zglasiti se je takoj pri šolskem vodstvu v Bušeti vasi.

MLADENIČ v 30. letu, trgovsko izobražen, želi vsled pomanjkanja znanja tem potom se seznaniti z gospodarsko ali vdovo, ki ima trgovino, gostilno ali večje posestvo. Resne ponudbe s sliko pod šifro »Nerazdružljiva« 4370 na upravo »Slovenec« do Božiča. Tajnost zadržana.

Državni premogovnik, Velenje, potrebuje **izvežbanega nadmonterja**

slovenske narodnosti, z daljšo prakso pri električnih strojih, pri montaži napeljava visoke in nizke napetosti ter pri montiranju električnih in parnih strojev. — Ponudbe z navedbo pogojev ter s pričevali je poslati na gornji naslov. Prednost imajo samci.

Vzajemna zavarovalnica, Ljubljana, Dunajska cesta št. 7, sprejme **dva uradnika oziroma praktikanta**.

Prednost imajo oni, ki so večji srbo-hrvatske v govoru in pisavi ter so odslužili aktivno voj. službo.

Več krojaških pomočnikov treznih in vestnih delavcev, za delo v tovarni, se sprejme takoj. Samostojni dobe proti garanciji delo na dom. Stalno delo zagotovljeno. Vpraša se: **EMONSKA CESTA** št. 8, v pisarni. 4388

Večje podjetje v Mariboru potrebuje samostojnega bilanca zmožnega 4389

knjigovodje s takojšnjim nastopom. Z ozirom na točasne stanovanjske razmere se reflektira v prvi vrsti na samce. — Ponudbe z navedbo dosedanjega službovanja, referenc in zahtevkov na upravnishvo lista pod geslom: »Knjigovodja Maribor 4389«.

Meblovana soba sredi mesta za solidnega gospoda se takoj odda. — Naslov pove upravnishvo »Slovenec« pod št. 4412. 4380

KLAVIRJI NA OBROKE harmoniji, violine in vse glasbene potreščine. S rane na debeat in drobno **Rifoniz Kresnik**, bivši učitelj Glasbene Maticae, Kongresni trg št. 15, Ljubljana.

Dobro nagrado plačam onemu, kateri mi prikaže **LOKAL** ali **SKLADIŠČE** sredi mesta ali v okolici Ljubljane. Ponudbe pod: »Takoje 4413 na upravnishvo »SLOVENEČ«.

Pozor Amerikanci! Na prodaj je **TRGOVSKA HIŠA** v lepem kraju na Štajerskem. Pojasnila daje Franc Poglajen, Celje, poštnolekče.

Lovci! Svež »Strychnin« je dospel. Proti oblastvenemu dovoljenju se razpošilja dnevno. Drogerija »Adrija«, Ljubljana. 4410

Vljudo naznanjam si občinstvu, da sem **otvoril zalogo pohištva**. Priporočam vsakovrstne spalnice s modroci, jedilnice in kuhinje po najnižjih cenah. — Z odličnim spoštovanjem **Josip Andlovec**, pohištva, Ljubljana, Komenskega ulica 28, nasproti šole na Ledin. 4379

Odda se takoj zelo dobro vpeljana CVETLIČARNA v Mariboru. — Pojasnila v upravnishvu »Slovenec« pod št. 4372.

POHIŠTVO primerno za vse sloje, trpežno izvršeno in po ceni, kakor tudi vsakovrstna **tapetniška dela** priporočata brata Sever v Ljubljani, Gosposvetska cesta št. 13 (Kolizej). 4362

A. KUS LUBLJANA, RESLJEVA CESTA 4 priporočata svojo veliko zalogo porcelana, emailirane in luskusne POSODE.

Pozor lovci! Kupujemo po najvišjih dnevnih cenah:

vidre lisice dihurje kune polhe krte

FRANC ŠMALC :: LJUBLJANA, 4380 Mestni trg št. 24.

Zastoj težko dobiš kaj, vendar, ako kupiš v novi specialni trgovini bluz in domačih oblek **M. Beliharja**, Sv. Jakoba 4384, si prihraniš denar.

Bluze barhenda od 160 K dalje
Bluze volnene od 200 K dalje
Domače obleke od 340 K dalje

Preden kupiš drugod, oglej si izbero!

Potreščine za maskiranje. Sminke, puder, vazelino, nosni klet, mastiks; lasulje, brade ter krep za brade, priporočata **Strmoli Ljubljana**, Pod Trančo št. 1. 4387

Divjačino in perutnino: rjnce, srne, jelene, divje race, fasane, erobice, istolako domače piške, kokoši, goske, race, pularde, purane itd., kupi v vsaki množini po najvišjih cenah — eksport perutnine in divjačine — **E. Vajda, Čakovec, MEDJI-MURJE**. Brzojavni naslov: VAJDA ČAKOVEC. Interurban telefon št. 59. 4274

Kupujem komplet posestvo manjše na deželi s pripadajočo hišo, oziroma dvorcem s 5 do 10 sobam, za stanovanje, hlevom resp. garažo. V poštev pride okolica Zagreba, Karlovca ali Ljubljane. Pri posestvu mora biti toliko zemljišča, da se pokrijejo stroški vzdrževanja. — Samo pismene ponudbe pod »George II-44« na Interreklam d. d., Zagreb, Ilica 21. 4375

! Miklavževa darila ! priporočata **M. TIČAR**, Ljubljana.

48.000 K plačam letno za stanovanje, obstoječe iz 4 do 5 sob s priključniki in sredini mesta Ljubljane. — Ponudbe pod »Stanovanje« 4411 na upravnishvo »Slovenec«.

Sladkor kavo riž milo ltd. dobite najceneje pri tvrtki **O ČERTALIČ** V LJUBLJANI Karlovska cesta.

KUPUJTE LE PRI: JOS. PETELINC LJUBLJANA - Sv. Petra nasip 7. če rabite s.v. stroje za rodbinsko in obrtno rabo, igle, olje, ter posamezne dele. Istotam vse potreščine za s.v. stroje kroje in cevjarje ter v-e galanterijsko blago na drobno in debelo. Cene solidne! Postrežba točna.

Šiši, podgane, stenice, škurni nova celazna more porušiti ako porušite moja najboljša prečiščena in splošno hvaljena sredstva, kot proti robitim in bišnim mišim, ki se po najvišji ceni za s.v. stroje posebno močna vrsta k 20. tiskarja za s.v. stroje, h 15: uničevalne matjeve k 10 in 20. prašek proti mrčasu k 10 in 20. mazilo proti ušem in ludeb k 10 — mazilo za uši pri živini k 10 — prašek za uši v obliki in perilu k 10 in 20. tinktura proti mrčasu na sadju in zelenjavi (univerz. rastlin. prašek proti mravljam k 10). Pošilja po v-e stroje, k 20. a eksport.

M. Junker, Patrinjska ul. 3. Zagreb 39. Trgovcem in večjim odjemom poenust.

Najprimernejša Miklavževa, Božična in Novoletna darila za našo mladino so sledeče v založbi

IG. PL. KLEINMAYR & FED. BAMBERG, Ljubljana, Miklošičeva cesta št. 16,

izišle knjige:

Rojce Fr.: »Tončkove sanje na Miklavžev večer«. Mladinska igra s petjem v treh dejanjih. Vpodobila I. Erbežnik in F. Rojce. K 20.—

Kleinmayr & Bambergove umet. knjige s krasnimi barvn. slikami:

Oddelek A: Pravljice. Do sedaj so izšle sledeče pravljice: Št. 1. Rdeča kapica, št. 2. Pepelka, št. 3. Trnoljčica, št. 4. Snegulčica. Cena vsaki knjigi K 40.—

V kratkem izide še številka 5: Volk in sedem kozic in številka 6: Bratec in sestra.

Oddelek B: izide tudi v najkrajšem času, in sicer št. 1: Zivali v podobah, prvi in drugi zvezek.

Pavčič: Našim malčkom (malim pianistom) najlepše šolske pesmice, prirejene za glasovir kot učno gradivo za 1. in 2. šolsko leto klavirskega pouka. Ilustriral akad. slikar M. Gaspari K 40.—

Knjiga za slikanje s krasnimi barvnimi slikami: Št. 1: Slike s pravljic, št. 2: Slike s slikar. Cena vsaki knjigi . . . K 24.—

Tuckove »knjige za slikanje dopisnic«, in sicer: 1. »Za kratak čas«, 2. »Zaklad za otroke«, 3. »Mladi umetniki«, 4. »Otroški vertek«. Cena vsaki knjigi, kateri so dodane tudi barve K 32.—

Brezovnik: Zvončki, zbirka pesni za slov. mladino, vez. K 24.—

Kosi: Zlate jagode, zbirka basni za slov. mladino, vez. . K 28.80

Vse te knjige so jako prikladne za Miklavžovo in Božično darilo. V veliko veselje pa so otrokom tudi ob vsaki drugi priliki.

Darila za odrasle:

Cankar Ivan: Mimo življenja. Trinajst novel in črtic iz svojih mlajših let, med njimi več, dosedaj še neznanih. Knjiga obsega 230 str. in stane broš. K 20.—, vezana . . . K 40.—

Vsa druga dela najboljših pisateljev, kakor: Aškerc, Brezovnik, Fajgel, Golar, Govekar, Klepec, Majster, Mole, Novačan, Prešeren.

Spisovnik, Veliki slovenski. Zbirka pisem, listin in vlog za zasebnike, trgovce in obrtnike. Sestavil Henrik Podkrajšek, profesor na srednji tehniški šoli v Ljubljani. Trdo vezana knjiga stane K 50.—

Nadalje priporočamo naslednje muzikalije, in sicer od posod znanega skladatelja Antona Jakla:

Op. 40 Slovenski biseri K 15.—
Op. 24 Kot nekda v maju, valček . . . K 15.—
Op. 26 Ljubavno blebetanje, polka maz. . K 10.—
Op. 37 Ljubavno življenje, valček . . . K 15.—
Op. 36 Vesela plesalka, polka mazurka . K 10.— vse za glasovir.
Op. 44 Srčno veselje, polka franc. . . . K 10.—
Op. 47 Zmeraj zvesto, polka franc. . . . K 10.—
Op. 48 Pripoznanje, polka mazurka . . . K 10.—
Op. 49 Ob morski obali, valček K 12.—

Op. 40 Slovenski biseri, polpoura za salonski orkester . . K 150.—

Lavoslav Pahor: En starček je živel, za bas-solo in moški zbor z uvodnim zborom »En starček je bil, k' je vince rad pil«, za moški zbor s spremljevanjem klavirja K 12.—

Lavoslav Pahor: »Veseli brate«, koračnica po slovenskih narod. napitnicah za moški zbor s spremljevanjem klavirja K 15.—

Karol Wilfan: Slovenski citrar. 6 izbranih četverosplovov, in sicer 1 hrvaški in 5 slovenskih s podloženim besedilom. Vsebina: Bliedi mjesec, Po jezeru, Pod oknom, Danici, Na planini, O mraku, cena K 12.—

Karol Wilfan: Sarafan. Ruska pesem, cena K 3.—

Vrhu tega bogata izbira najnovejših del francoske, angleške, nemške in italijanske literature.

Prvovrstna kolesa Puch pnevmatiko **DUNLOP-REITHOFFER-HUTCHINSON** priporočata **IGN. VOK**, Ljubljana, Sodna ulica št. 7.

+

Potrta globoke žalosti naznanjava, da je naš srčnoljubljeni oče, gospod

Josip Jaklič

zasebnik

dne 30. novembra 1921, previden s tolažili svete vere, v 92. letu mirno preminul.

Pogreb blagega pokojnika se je vršil v petek, dne 2. decembra 1921, na pokopališče k Sv. Križu.

Vsem, ki so nam na katerikoli način izkazali svoje sočutje povodom izgube našega dragega očeta in ki so spremili blagopokojnega na njegovi zadnji poti, se tem potom najtoplejše zahvaljujemo.

V Ljubljani, dne 3. decembra 1921.

Major Josip Jaklič, sin.

Franciška Jaklič, hči.

Prometni zavod za premog

d. d. v LJUBLJANI

prodaja iz slovenskih premogovnikov

velenjski, šentjanski in trboveljski premog

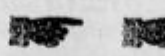
vseh kakovosti in v celih vagonih po originalnih cenah premogovnikov

za domačo uporabo kakor tudi za industrijska podjetja

in razpečava

prima čehoslovaški in angleški koks za livarne in

domačo uporabo ter kovaški in črni premog

Naslov:

Prometni zavod za premog d. d. v Ljubljani, Munska ul. 19

Postni ček. rač. št. 11.323
Telefon št. 54.

Jugoslovanski kreditni zavod

Brzo. naslov: Jugoslovanski kredit Ljubljana.

Wolfova ulica št. 1.

Podružnica v MURSKI SOBOTI in DOLNJI LENDAVI.

4 1/2 %

čistih brez odbitka. Izvenljubljanski viagatelji dobe poštne po omanice izdaje čoke, nakaznice in akreditiva na vse tu- in inozemske mesta. — Daje posojila vknjižbo, poročstvo, vrednostne papirje in na blago, leženo v javnih skladiščih.

Jamstvena glavica 2 in pol milijona kron.

Zavod je neposredno pod državnim nadzorom.

Popolnoma varno naložite svoje prihranke v
Vzajemni posojilnici v Ljubljani r. z. z o. z.
 (poleg nunske cerkve).

Hranilne vloge se obrestujejo s
4%

brez odbitka rentnega in invalidnega davka. Hranilne vloge se lahko vplačujejo potom poštneček. urada, vlagateljem so položnice brezplačno na razpolago. Posojila na zemljišča, zaznambo na službene prejemke, proti poročstvu itd. Prodaja srečk drž. razr. loterije.

Tovarna
JOS. REICH

Ljubljana, Poljanski nasip 4. Podružnica: Selenburgova ul. 4.

PODRUŽNICE: **MARIBOR** Gosposka ul. 38. **NOVO MESTO** Glavni trg. **KOČEVJE** stev. 39.

Barva vsakovrstno blago
 Kemično čisti obleke.
 Svetilolika ovratnike, zapestnice in srajce.

Medić, Rakovec & Zankl, prej. A. ZANKL sinovi.

Tovarna kemičnih in rudn. barv ter lakov.
 Centrala: Ljubljana. D. z o. z. Skladišče: Novisad.
 Brzjava: Meraki Ljubljana. Telefon 64

Emajlni laki. Pravi firnež. Barva za pode.

Priznana najboljša in zanesljiva kakovost: barve za obleke, vse vrste barv, suhe in oljate, mavec (Gips), mastenec (Federweiss), strojno olje, karbolinje, steklarski in mizarški kile, pleskarski, slikarski in mizarški čopiči, kakor tudi drugi v to stroko spadajoči predmeti.

•MERAKL• Lak za pode. •MERAKL• Linoleum lak za pode.
 •MERAKL• Emajlni lak. •MERAKL• Brunoline.

Ceniki se začasno ne razpošiljajo!

Tvrđka Ložar & Bizjak
 Ljubljana, Sv. Petra cesta šte. 20

prilaga vsakovrstne izgotovljene obleke za gospode in dečke zimsko suknje, raglane, kožuhe, dežne plašče itd. V zalogi najfinejše angleško in češko suknjo. Naročila po meri se izvršujejo po najnovejši modi v najkrajšem času.

Parna žaga Fran Ravnikar

mestni tesarski mojster
 Ljubljana, Linhartova ulica št. 25

kupuje po najvišjih dnevnih cenah razne vrste okrogli les, kakor tudi cele gozdne parcele.

Parketne deščice

hrastove, bukove, parjene, bruski pod in vsakovrstne
 rezan les lastnega izdelka nudi po najnižjih cenah

IVAN SISKI, lovarna parketov in parna žaga, LJUBLJANA, Metelkova 4.

Kupuje raznovrsten les v deblih v vsaki množini, kakor tudi gozdne parcele. Sprejema les v rezanje na polnojarmenikih po naročilu.

Kvas (droži-germ)

proizvaja in vsaki dan razpošilja v svežem stanju

Tvornica Arko
 Zagreb.

Jadranska banka

sprejema vloge na hranilne knjižice, žiro- in druge vloge pod najugodnejšimi pogoji.

Prevzema vse bančne posle pod najugodnejšimi pogoji.

Klobuke in slamnike

vseh vrst, od preprostih do najfinejših, nudi vedno tovarna klobukov in slamnikov

Franc Cerar, Domžale (Stob).

V popravilo prevzema tudi vsa tozadevna dela ter preoblikuje po najnovejši modi. Popravila se sprejemajo v Ljubljani vsa sredo pri tvrdki KOVACEVIC & ERŠAN, Prešernova ulica št. 5, na dvorišču, desno, kjer se ob sredah tudi dobe popravljene predmeti. 3707

„Adrija“

vanilin sladkor
 in pecivni prašek je najboljši.

Prodaja se v korist Jugoslov. Matice in kola Jugosl. Sester.

COSULICH-LINE

(prej AUSTRO-AMERIKANA)

Trst - Amerika prevažata potnike v New-York redno 3 krat, v Južno Ameriko po 1 krat mesečno. — Pojasnila in prodaja vozniških listkov.

Simon Kmetec glavni zastopnik za Slovenijo. Ljubljana, Kolodvorska ul. 20.

ASTRA D. D. V ZAGREBU

veletrgovina s kemijsk. proizvodi nudi po najugodnejših cenah:

BENZIN v cisternah, železnih **BENZIN** sodih in kantah

Popolnoma beli, dvojno rafinirani **PETROLEJ** v cisternah, sodih in zabojih.

STROJNO OLJE vseh vrst la kakov. **STROJNO OLJE** ameriško **AVTOOLJE** ameriško

cilindersko olje, mašobno mazilo i. t. d.

Poslovnica: Preradovičeva 2, tel. 23-68. — Skladišča: Kotuška cesta 40, telefon 24-17; Vlaška ulica 68, telefon 7-00.

Prospekt II. emisije delnic Jadranske banke d. d. v Beogradu.

Izvršujoč sklep izvanrednega občnega zbora delničarjev z dne 30. novembra 1921, objavlja podpisani upravni svet

povišanje delniške glavnice od K 30,000.000.—

na K 120,000.000.—

z izdajo novih

nom. K 90,000.000.—, t. j. 225.000 komadov delnic po nom. K 400.— s pravico na dividendo za leto 1921.

Emisija novih delnic se izvrši ob sledečih pogojih:

1. Delničarji imajo pravico, da optirajo na vsako staro delnico tri delnice II. emisije po tečaju od K 600.— plus 5 % obresti od 1. januarja do 15. decembra 1921 (K 28-80) za komad. (Z ozirom na uspeh semestralne bilance Jadranske banke d. d. v Beogradu za I. semester 1921 je pričakovati, da se bo v nove delnice vloženi denar zelo povoljno obrestoval in da bo dividenda za I. 1921 znatno presegala znesek od K 28-80, vplačan na ime obresti od 1. januarja do 15. decembra 1921.)

2. Delničarji, kateri želijo izvršiti svojo opcijsko pravico, morajo predložiti v času od 1. do 15. decembra 1921 stare delnice (oziroma začasna potrdila) v svrhu prežigosanja na blagajnah:

- Jadranske banke v Beogradu ali njenih podružnic v Celju, Cavtatu, Dubrovniku, Ercegovem, Jelsi, Korčuli, Kotoru, Kranju, Ljubljani, Mariboru, Metkoviću, Sarajevu, Splitu, Sibeniku in Zagrebu, dalje na Dunaju, v Trstu, Opatiji in Zadru.
- Banke in štedionice za Primorje na Sušaku ali njenih podružnic na Reki in v Bakru.
- Prve hrvatske štedionice v Zagrebu ali njenih podružnic v Beogradu, Bjelovaru, Brodu n. S., Celju, Cirkvenici, Čakovcu, Daruvaru, Delnicah, Djakovu, Gjurjevu, Iloku, Karlovcu, Kraljevi, Križevcih, Mitrovi, Novi Gradski, Ogulinu, Osijeku, Požegi, Reki, Senju, Sisku, Subotici, Sušaku, Sv. Ivanu Zelini, Varaždinu, Vel. Gorici, Vinkovcih, Virovitici, Vukovaru in Zemunu.
- Frank Sakser State Bank, New-York.
- Banco Yugoslavo de Chile, Valparaiso, Antofagasta, Punta Arenas, Puerto Natales, Porvenir,

in hkrati vplačati protivrednost prevzetih delnic II. emisije.

3. Razlika med nominalno vrednostjo in emisijskim tečajem novih delnic pripade po odbitku stroškov emisije rezervnemu skladu banke.

4. Delničar, ki v predpisanem roku ne prijavi opcijske pravice in ne izvrši vplačila, zgubi opcijsko pravico.

5. Prevzem eventualno neoptiranih delnic je zajamčen po domačem kapitalu.

V Beogradu, dne 30. novembra 1921.

Upravni svet

Jadranske banke d. d. v Beogradu.

Beograd, Celje, Dubrovnik, Kotor, Kranj, Ljubljana, Maribor, Metković, Opatija, Sarajevo, Split, Sibenik, Zadar, Zagreb, Trst, Wien.

Poslovne zveze z vsemi večjimi kraji v tu- in inozemstvu.